

Spacer
po placu Pokoju

A walk around
Peace Square

Spaziergang über
den Friedensplatz

Zatrzymaj chwilę Den Augenblick festhalten Seize the moment

Kawiarnia „barocafe” na placu Pokoju w dawnym Domu Stróża.

W „barocafe” można nie tylko napić się aromatycznej kawy, herbaty i czekolady, zjeść domowe ciasto, ale także kupić dla bliskich słodką pamiątkę – czekoladki z wizerunkiem Kościoła Pokoju wykonane w świdnickiej manufakturze czekolady. W lecie uroczy ogródek „barocafe” zaprasza Gości na szklaneczkę orzeźwienia wśród starych lip. Zimą z grzańcem w ręku miło usiąść na chwilę przy kominku.

Im Café „barocafe” auf dem Friedensplatz im ehemaligen Wächterhaus.

Im „barocafe” kann man nicht nur leckeren Kaffee, Tee und Schokolade trinken und hausgemachten Kuchen essen, sondern auch für seine Lieben ein süßes Souvenir kaufen – Pralinen mit der Friedenskirche, aus der Schweidnitzer Schokoladenmanufaktur.

Im Sommer lädt der zauberhafte Garten des „barocafe” die Gäste zu einem erfrischenden Gals unter alten Linden ein. Im Winter kann man sich mit einem Glühwein an den Kamin setzen.

Barocafe the cafe on the Peace Square in the former Guard House.

At Barocafe, you can not only drink fragrant coffee, tea and hot chocolate, or eat homemade cake, but also buy a sweet souvenir: chocolates with the image of the Church of Peace produced at the Świdnican chocolate workshop. In summer, our Guests are invited to have a glass of refreshment in the charming garden among the lindens. In winter, you can spend a pleasant time sitting at the fireplace with a glass of mulled wine in your hand.

barocafe

plac Pokoju 7, 58-100 Świdnica

tel. +48 601 096 228

+48 533 951 553

kosciol@kosciolpokoju.pl

ANETA AUGUSTYN

Szukaj tego, co w górze
Suche, was droben **ist**
Look **for what** is above

[Kol 3,1]

Spacer po placu Pokoju

Spaziergang über den Friedensplatz

A walk around Peace Square

ŚWIDNICA 2012

1151504-1

42511274.5(438;430)*16/17)

(084.1)A2

REG.(7)

ks.podh.

Bożena i Waldemar Pytel

Miejska Biblioteka
Publiczna w Jaworze

02401-000090224

z/d/198/2013

Szukaj tego, co w górze
Spacer
po placu Pokoju

*Co wspólnego mają król Szwecji,
Kościół Pokoju i czekoladki?
Dlaczego dzwonnica stoi daleko
od świątyni? Po co pewien Christian
wyruszył przez Europę i co
z tego wynikło? Jaki skarb odkryto
na plebani?*

Wszystkiego dowiesz się podczas naszej wspólnej wędrowki po placu Pokoju. Zabieramy Cię na spacer po miejscu fascynującym, gdzie zobaczysz nie tylko największą drewnianą świątynię Europy i zabytek najwyższej klasy. To przestrzeń wciąż żywa, pulsująca, gdzie krzyżują się ścieżki muzyków, naukowców, aktorów. Przestrzeń, która działa na zmysły: właśnie tu masz okazję dotknąć drewna, które liczy kilkadziesiąt lat, obejrzeć niezliczone anioły, posłuchać Bacha, delektować się herbatą z imbirem i świeżą mięta, zasmakować w ręcznie robionych czekoladkach. Rozglądaj się uważnie, bo w tym niezwykłym krajobrazie można trafić na wskazówkę zapisaną w rzeźbie, obrazie, sentencji. Jak na drewnianym epitafium rodziny Dobrauschky, gdzie wizerunek lunety i oka opatrzone napisem - „*Szukaj tego, co w górze*”. Może i Ty znajdziesz tutaj przesłanie dla siebie?

Ks. Waldemar Pytel,
proboszcz Parafii Ewangelicko-
-Augsburskiej w Świdnicy
Bożena Pytel,
organizatorka projektów
kulturalnych, edukacyjnych
i konserwatorskich, PR

Suche, was droben ist
Spaziergang über
den Friedensplatz

*Was haben der König von Schweden, Fried-
enskirche und Pralinen gemeinsam? Wa-
rum steht der Glockenturm weit von der
Kirche entfernt? Wozu machte sich ein ge-
wisser Christian auf den Weg durch Euro-
pa und was ergibt sich daraus? Was für ein
Schatz wurde im Pfarrhaus entdeckt?*

Das alles werden Sie während unserer gemeinsamen Wanderung über den Friedensplatz erfahren. Wir laden Sie zum Spaziergang an einen faszinierenden Ort ein, wo Sie nicht nur die größte Holzkirche Europas und ein Denkmal der höchsten Klasse sehen werden. Es ist ein ständig lebendiger, pulsierender Raum, wo sich die Wege der Musiker, Wissenschaftler und Schauspieler kreuzen. Ein Raum, der auf die Sinne wirkt: eben hier haben Sie die Möglichkeit, einen einige Hundert Jahre alten Baum zu berühren, unzählige Engel anzusehen, Bach zu hören, Tee mit Ingwer und frischer Minze zu genießen, an handgemachten Pralinen Geschmack zu finden. Schauen Sie sich genau um, denn in dieser ungewöhnlichen Umgebung kann man einen in Skulptur, Bild oder Spruch eingetragenen Hinweis finden. So wie auf der Grabschrift der Familie Dobrauschky, deren Abbild eines Fernrohrs und eines Auges mit der Aufschrift versehen wurde: „*Suche, was droben ist*“. Vielleicht finden Sie auch hier eine Botschaft für sich?

Waldemar Pytel,
Pfarrer der Evangelisch-Augsburgischen
Kirchengemeinde in Schweidnitz
Bożena Pytel,
Organisatorin der Kultur-,
Bildungs- und
Renovierungsprojekte, PR

Look for what is above
A walk around
Peace Square

*What do the King of Sweden, the Peace
Church and Chocolates have in common?
Why is the bell-tower so far from the church?
Why did a certain Christian travel through
Europe and what was the result?
What treasure was discovered
in the rectory?*

During our journey through Peace Square you will find out answers to these questions and many more. We are going to take you on a walk through this enchanting place, where you can see not only the largest wooden church in Europe, but also monuments of the highest quality.

This space is still alive, pulsating. Here the paths of musicians, scientists and actors intersect appealing to all the senses. You have the opportunity to touch the wood which is several hundred years old. You can see countless angels, listen to Bach, enjoy tea with ginger and fresh mint, taste hand-made chocolates.

Look around carefully, because behind this amazing scenery, you can find secrets concealed in sculpture, paintings, or in a sapiential sentence.

For example, in the wooden epitaph of the Dobrauschky family, the image of the telescope and the eye bears the inscription „*Look for what is above*.” Perhaps here you will also find a special message, which has a particular meaning for you?

Ks. Waldemar Pytel
is a rector of the Augsburg-Evangelical
Parish in Świdnica.
Bożena Pytel
organizes cultural, educational
and restoration projects. She is also
responsible for Public Relations.

Brama spinająca mury, które otaczają plac Pokoju to miejsce symboliczne. Brama, czyli przekraczanie, wejście w nowe, nieznane. Tak jest i tutaj: za bramą rozpocziera się świat sprzed kilkuset lat, którego każdy fragment jest historią odcisniętą w drewnie, żelazie, kamieniu. Stąd wyruszamy na spacer po placu, a na koniec obejrzymy to, co najważniejsze - samą świątynię.

Powędrujemy zgodnie z ruchem wskazówek zegara, ale bez zegarka w ręku. Spróbuj pozostawić za bramą bieżące sprawy i natłok myśli, i poddać się magii tego miejsca. Zamknięta, opasana murami przestrzeń tworzy zahibernowaną enklawę, w której czas się zatrzymał. Zaskakujące, że cały zespół budynków, który służył parafii przez wieki, przetrwał ponad 300 lat niemal w tej samej postaci. Pod numerem 1, w lewym skrzydle bramy stoi **Dom Dzwonników**, gdzie mieszkała

Das Tor, das die Mauern um den Friedensplatz herum miteinander verbindet, ist ein symbolischer Ort. Das Tor, also Überschreiten, Eintreten in das Neue und das Unbekannte. Es ist genauso auch hier: hinter dem Tor breitet sich die Welt von vor einige Hundert Jahren aus, deren jedes Fragment eine im Holz, Eisen, Stein hinterlassene Geschichte bildet. Von hier aus beginnen wir unseren Spaziergang über den Platz, um am Ende das Wichtigste anzusehen - das Gotteshaus selbst.

Wir werden im Uhrzeigersinn wandern, aber ohne Uhr in der Hand. Versuchen Sie, hinter dem Tor alle Ihre laufenden Angelegenheiten und Gedankenflut zu lassen und sich der Stimmung dieses Ortes zu ergeben. Der geschlossene, von Mauern umgebene Raum bildet eine Enklave, in der die Zeit stillsteht. Es ist überraschend, dass der ganze Gebäudekomplex, der von der Gemeinde durch Jahrhunderte benutzt

The gate securing the walls that surrounds the square is a symbol of Peace Square. The gate leads to the inside, it is an entrance into the new and unknown. This is what we find here when crossing the gate.

A story several hundred years old unfolds, every piece of it is imprinted in wood, iron or stone. This is where we start our journey through the Square, eventually finishing with the most important sight – that of the church itself.

We will wander clockwise, but without watching the time. When crossing the gate try to leave your current concerns and the welter of associated thoughts behind you and please yield to the magic of this place. Fortified by a brick nogged timber wall, this square creates an immersive dreamlike enclave where time has stopped.

Surprisingly the entire complex of

obsługa, m.in. dzwonnik, opiekun cmentarza, kościelny. Właśnie trwa gruntowny remont i niebawem ruszy tutaj Centrum Promocji i Partnerstwa UNESCO, które będzie propagować polskie i światowe zabytki z Listy Światowego Dziedzictwa Kulturowego.

Dlaczego UNESCO w Świdnicy? Bo Kościół Pokoju został jednogłośnie wpisany na tę najbardziej prestiżową dla zabytków listę, w uznaniu dla oryginalnej drewnianej architektury i wystroju obiektu wzorcowo odrestaurowanego w ciągu ostatnich kilkunastu lat przez niemieckich i polskich specjalistów. Kościół Pokoju jest jedną z dwóch takich świątyń na świecie. O jego wyjątkowości świadczy też fakt, że na Dolnym Śląsku mamy zaledwie trzy zabytki UNESCO: oprócz świdnickiej

wurde, 300 Jahre fast im unveränderten Zustand überstanden hat. Unter Nummer 1, im linken Torflügel steht **Glöcknerhaus**, wo das Personal wohnte, u.a. Glöckner, Friedhofswärter, Küster. Es läuft eben eine grundlegende Renovierung. Bald wird hier UNESCO - Zentrum für Förderung und Partnerschaft geöffnet. Es soll Denkmäler aus Polen und der Welt propagieren, die auf der Liste des Weltkulturerbes stehen.

Warum UNESCO in Schweidnitz?

Weil die Friedenskirche einstimmig in diese renommierteste Liste aufgenommen wurde - in Würdigung der originalen Holzarchitektur und der Ausstattung dieses in den letzten zwei Jahrzehnten von deutschen und polnischen Fachleuten vorbildlich restaurierten Objekts. Die

buildings that served the parish over 300 years, has survived almost intact.

At number one - in the left wing of the gate - is the **Bell-Ringers House** (the home of the bell-ringer, the guardian of the cemetery and the sacrist who looked after the church and surroundings).

Now a major refurbishment is underway. Soon the Center for Promotion and UNESCO Partnership will open here. It will promote the Polish and World monuments found on the World Heritage list.

Why is UNESCO in Świdnica? The reason is that the Peace Church was unanimously placed on this prestigious World Heritage list of monuments in recognition of its original wooden architecture and the exemplary restoration of the interior in the last several years by German and

Hala Stulecia • Jahrhunderthalle • Centennial Hall

Kościół Pokoju w Jaworze • Friedenskirche in Jauer • Church of Peace in Jawor

świątyni, także Kościół Pokoju w Jaworze i Halę Stulecia we Wrocławiu.

W tym samym budynku jeszcze w tym roku, od 30 listopada będziesz mógł zobaczyć wystawę oryginalnych dzieł sztuki i kultury, które były związane z Kościołem Pokoju, ale w dziejowej zawierusze opuściły to miejsce. Teraz na kilka miesięcy z polskich i niemieckich muzeów znów powróci tu kilkadziesiąt XVII-XVIII-wiecznych kielichów, puszek na hostie i innych naczyń oraz ksiąg liturgicznych. Zobaczysz pamiątki po pastorach, wielki srebrny krucyfiks, bezcenny podróżny zestaw z kielichem, krzyżem, świecznikami, modlitewnikiem i obrusem haftowanym złotą nicią oraz spiżowe serce dzwonu.

To jeden z trzech oryginalnych instrumentów, które wisiały na **dzwonnicy**, w pobliżu Domu Dzwonnika. Nie bez powodu stoi ona w znacznym oddaleniu od kościoła. Katolicki cesarz Ferdynand III Habsburg zgodził się co prawda na to, by

Friedenskirche ist eines von zwei solchen Kirchen in der Welt. Ihre Besonderheit bezeugt auch die Tatsache, dass es in Niederschlesien nur drei UNESCO-Denkmäler gibt: neben dem Schweidnitzer Gotteshaus die andere Friedenskirche in Jauer und die Jahrhunderthalle in Breslau.

Im gleichen Gebäude können Sie noch in diesem Jahr, ab dem 30. November eine Ausstellung originaler Werke der Kunst und Kultur sehen, die mit der Friedenskirche verbunden waren, aber in den Wirren der Geschichte diesen Ort verlassen hatten. Jetzt kehren für einige Monate aus polnischen und deutschen Museen Kelche aus dem 17. und 18. Jh., Hostiendosen und andere liturgische Gefäße und Bücher hierher zurück. Sie sehen Erinnerungsstücke von Pastoren, ein großes silbernes Kruzifix, eine wertvol-

Polish experts. The Peace Church is one of two such churches in the world.

Its uniqueness is also emphasized by the fact that in Lower Silesia we have only three UNESCO World Heritage

luteranie postawili świątynię, ale swoją zgodę surowo obwarował. Mogła stać wyłącznie poza obrębem murów miejskich, a więc na obszarze gorszej kategorii, wyjętym spod miejskiej ochrony i jurysdykcji. Gorszej jakości były też materiały, z których mogła być wzniesiona: jedynie z drewna, piasku, słomy i gliny. Nie mogła wyróżniać się wieżami ani dzwonniami, które dominowałyby w otoczeniu. Odebranie luteranom prawa do dzwonu oznaczało również odebranie czegoś bardzo istotnego dla wspólnoty: dzwon organizował życie wzywając na modlitwę, ostrzegając przed pożarem i wrogiem, obwieszczając pogrzeby, święta i inne doniosłe momenty.

Dzwonnice wzniesiono pół wieku później, kiedy historia okazała się łaskawsza dla ewangelików. Zwróć uwagę na

les Reiseset mit Kelch, Kreuz, Leuchtern, Gebetbuch und einer Decke, die mit Gold bestickt ist, sowie das Herz einer Glocke aus Rotguss.

Es ist eines von drei originalen Instrumenten, die im **Glockenturm hängen**, in der Nähe des Glöcknerhauses. Nicht ohne Grund steht der Glockenturm in bedeutender Entfernung von der Kirche. Der katholische Kaiser Ferdinand III. von Habsburg gab zwar sein Einverständnis davon, dass die Lutheraner eine Kirche bauen durften, aber ein Einverständnis war streng reglementiert. Sie durfte ausschließlich außerhalb der Stadtmauer errichtet werden, das heißt an einem Ort schlechterer Kategorie, außerhalb von städtischem Schutz und städtischer Jurisdiktion. Von schlechterer Qualität waren auch die Materialien, aus denen sie errichtet werden durften: nur aus Holz, Sand, Stroh und Lehm. Sie durften weder Turm noch Glockenturm haben, die die Umgebung dominieren würden. Dass den Lutheranern das Recht auf eine Glocke genommen wurde, bedeutete auch, der Gemeinschaft etwas sehr Wesentliches zu nehmen: die Glocke organisierte das Leben, indem sie zum Gebet rief, vor Feuer und Feind warnte, Begräbnisse bekannt machte, Feiertage und andere feierliche Augenblicke.

Der Glockenturm wurde ein halbes Jahrhundert später errichtet, als sich die Geschichte als den Protestanten gnädiger erwies. Achten Sie auf die Fachwerkkonstruktion dieser mehrstöckigen Gebäudes, das mit dicken Balken durchzogen wird. Die Lutheraner konnten sich keine soliden Bauwerke aus Stein leisten, zunächst aufgrund des kaiserlichen Verbots, dann aus ökonomischen Gründen. Ähnlich, aus einem Holzskelett, das mit Lehm ausgefüllt wurde, wurde das nahe gelegene **Lutherheim** errichtet. Dieses Evangelische Gymnasium besuchte u.a. Carl Gotthard Langhans, der Schöpfer des Brandenburger Tors in Berlin; dann

monuments: apart from Świdnica church, there is the Peace Church in Jawor and the Centennial Hall in Wrocław.

This year, in the same building, from November 30th you will be able to see an exhibition of original works of art and culture associated with the Peace Church, which became dispersed in the turmoil of history.

For a period of months dozens of seventeenth and eighteenth-century chalices, plates (patens) for communion wafers as well as other vessels and liturgical books will return here once more from Polish and German museums. You will see: pastors' memorabilia, the great silver cross, a priceless traveling kit with a chalice, a cross, candlesticks, a prayer book and a cloth embroidered with gold thread and a bronze clapper (part of a bell). This is one of three original instruments that were hung on the **bell-tower**, near the House of the Bell-Ringer.

The house was purposely set at a considerable distance from the church. The Catholic Habsburg Emperor, Ferdinand III agreed to the Lutherans building the church under only certain rigid conditions. The church had to be built outside the city walls and thus in the second least favoured area, exempted from the urban mayor's protection and jurisdiction. The building materials to be used were also of lower quality; the church could only be made of wood, sand, straw and clay.

The building could not be distinguished by towers or bell towers, so as not to dominate the whole landscape. As there was no entitlement to have a bell, this removed from the Lutherans something crucial for the community. The bell was the pivotal point in the community's life. The bell had many functions: calling the faithful to prayer, warning the community of fire and of the presence of enemies, announcing funerals, holidays and other significant events.

Historia

Świdnica historią i kulturą stoi!

Na tle innych dolnośląskich miast Świdnica może pochwalić się jedną z najcenniejszych na Śląsku, doskonale zachowaną po II wojnie światowej zabytkową starówką. Serce Świdnicy oferuje spacerowiczom wyjątkową atmosferę kupieckiego miasta o wspaniałej przeszłości, której trudno się oprzeć.

Sztuka

Turystyka

Kultura

Rozrywka

W ogródkach małych kawiarenek i pubów można usiąść na chwilę, aby przyrzeć się misternym zdobieniom kamieniczek z XIV-XIX w., tajemniczym symbolom na ich fasadach, fontanom i rzeźbom upiększającym to niezwykle miejsce. Odwiedzając Świdnicę, oprócz Kościoła Pokoju, warto zobaczyć nastrojowy Rynek, gotycką Katedrę pw. św. Stanisława i św. Wacława z XIV wieku z pełnym przepychu barokowym wystrojem oraz jedyne w Polsce Muzeum Dawnego Kupiectwa. W Rynku, z tarasu widokowego nowo odbudowanej wieży ratuszowej, można zobaczyć wspaniałą panoramę starego miasta. Wieża wróciła do Rynku po 45 latach i stała się dumą miasta oraz centrum spotkań mieszkańców i turystów.

Świdnica szczyci się nie tylko bezcennymi zabytkami. Przyciąga również bogactwem imprez kulturalnych. Miłośnicy dobrych filmów i sztuki reżyserskiej cenią ogólnopolski Świdnicki Festiwal Reżyserii Filmowej, odbywający się corocznie w czerwcu. Melomani przyjeżdżają posłuchać muzyki w doskonałym wykonaniu i pięknej scenerii podczas lipcowego Międzynarodowego Festiwalu Bachowskiego, a także Nocy Jazzowych odbywających się przez cały rok. Z początkiem maja Świdnica staje się stolicą samorządu za sprawą Ogólnopolskiego Kongresu Regionów. Latem oraz jesienią młodych i starszych bawią oraz uczą imprezy rodzinne – Dni Świdnicy, inscenizacje historycznych bitew z różnych epok, uliczne spektakle teatralne w ramach Festiwalu Teatru Otwartego i wiele innych. Zimą Rynek świdnicki rozbrzmiewa dźwiękami kolęd, a na Jarmarku Bożonarodzeniowym podczas Świdnickiej Kolędy można skosztować pysznych potraw i kupić wyjątkowe gwiazdkowe prezenty.

Foto: M. Barcicki

www.um.swidnica.pl

rynek z tradycjami

szachulcową konstrukcję tego kilkupiętrowego budynku poprzecinanego ciemnymi belkami. Luteranie nie mogli sobie pozwolić na solidne kamienne budowle, najpierw ze względu na cesarski zakaz, potem z powodów ekonomicznych. W podobny sposób, z drewnianego szkiele- tu wypełnionego gliną zbudowano pobliski **Luterheim**, czyli Dom Lutra.

To gimnazjum ewangelickie ukończył m.in. Carl Gotthard Langhans, autor słynnej Bramy Brandenburskiej w Berlinie; potem mieściła się tu ochronka dla dzieci, dziś od- prawia się tutaj nabożeństwa zimowe.

Zaraz za Domem Lutra tra- fisz na budynki mieszkalne o podobnej architekturze oraz na **Dom Wdów**, gdzie żony pastorów przenosiły się po śmierci mężów. Niektórzy

befand sich hier ein Asyl für Kinder, heu- te finden hier die Gottesdienste im Win- ter statt.

Gleich hinter dem Lutherheim treffen Sie auf Wohngebäude mit einer ähnlichen Architektur sowie auf das Witwenhaus, in das die Ehefrauen der Pastoren nach dem Tod ihrer Männer umzogen. Einige von ih-

Half a century later, when history turned out to be more gracious to the evangelicals, the bell-tower was built. Pay attention to the half-timbered design of this high building which is several storeys high and intersected by dark beams. The Lutherans were not allowed to build solid buildings from stone, at first due to the imperial ban and later they could not afford to do

so for economic reasons. **The Luterheim** (Luther's House) was built nearby in a similar fashion; using a wooden mould filled with clay. Amongst many others the evangelical junior high school was completed by Carl Gotthard Langhans, responsible for the famous Brandenburg Gate in Berlin. Later on still a nursery for children up to the age of 10 was established and nowadays the winter services are held here.

z nich są pochowani na cmentarzu rozciągającym się wokół świątyni. Tonące w zieleni obeliski, kaplice, bogato zdobione płyty otoczone ogrodzeniami kutymi w motywy róż i maków, to encyklopedia różnorodnych postaci. Od uczestników Wiosny Ludów (wspólnie pochowano katolików i ewangelików) po Augusta Friedricha von Bismarcka, pradziadka Żelaznego Kanclerza. Przykościelna nieczynna już nekropolia to tysiąc grobów. Funkcjonowała przez 250 lat, do końca XIX wieku, kiedy powstał nowy cmentarz ewangelicki. Wyjątkowo pochowano tu jeszcze w 1957 roku Herberta Rutza, ostatniego niemieckiego pastora parafii. Część grobów pozostała w kwaterach, otoczonych gajkami i starodrzewiem. Inne, najcenniejsze, poddane starannej konserwacji wyeksponowano w najbliższym otoczeniu kościoła. Nagrobki pastorów, notariuszy, ławników, sekretarzy sądowych i innych ważnych osobistości są szczególnie

nen sind auf dem Friedhof begraben, der sich rund um die Kirche erstreckt. In Grün versinkende Obelisksen, Kapellen, reich verzierte Grabplatten, die mit gußeisernen Umzäunungen mit Rosen und Mohn umgeben sind, eine Enzyklopädie vielfältiger Gestalten. Von Teilnehmer der Revolution von 1848 (Katholiken und Protestanten wurden gemeinsam bestattet) bis zu August Friedrich von Bismarck, dem Urgroßvater des Eisernen Kanzlers. Der an der Kirche gelegene Friedhof, der nicht mehr in Betrieb ist, umfasst tausend Gräber. Er bestand 250 Jahre lang, bis Ende des 19. Jahrhunderts, als ein neuer evangelischer Friedhof entstand. Als Ausnahme wurde hier noch 1957 Herbert Rutz beigesetzt, der letzte deutsche Pastor der Gemeinde. Ein Teil der Gräber ist in seinen alten Quartieren geblieben, umgeben von den alten Bäumen. Andere, die wertvollsten, sind, nach sorgfältiger Konservierung in der nächsten Umgebung der Kirche aufge-

Just after Luther's House you will notice residential buildings with similar architecture and **the Widows' House**, where the rectors' wives resettled after the death of their husbands. Some of them are buried in the cemetery that stretches around the church. The obelisks are covered with greenery. We may see: chapels, richly ornamented gravestones surrounded by wrought iron fences with motifs of roses and poppies. This whole structure creates an encyclopedia of diverse historical figures. From the participants of the Spring of Nations (when the Catholics and the Protestants were buried together) down to Friedrich August von Bismarck, great-grandfather of the Iron Chancellor. This dormant churchyard necropolis contains more than one thousand graves. It was in use for 250 years, until the end of the nineteenth century when a new Protestant cemetery was opened. Atypically, in 1957, Herbert Rutz, the last German

- *Kompleks pałacowy w malowniczej wsi Krzyżowa, niegdyś majątek rodziny von Moltke
Internationale Begegnungsstätte auf dem historischen Gutshof der Familie von Moltke*
- *Historyczne miejsce działalności grupy opozycyjnej „Krag z Krzyżowej”
Gedenkstätte im Berghaus, Treffpunkt des "Kreisauer Kreises"*
- *Miejsce Mszy Pojednania w 1989 r z udziałem premiera Tadeusza Mazowieckiego i kanclerza Helmuta Kohla
Ort der "Versöhnungsmesse" im November 1989*

Hotel Spichlerz to komfortowe pokoje, miła obsługa oraz niezapomniane smaki kuchni polskiej i europejskiej.
Im Hotel "Speicher" bieten wir Ihnen Gästezimmer im 2 Sterne-Standard, freundliche Bedienung und eine Auswahl polnischer und europäischer Speisen.

W kawiarni „U Hrabiego” czeka na Ciebie wysmienita kawa i domowe wypieki.
Im Cafe "Zum Grafen" laden wir zu Kaffee und hausgemachtem Kuchen ein!

Międzynarodowe Centrum
Konferencyjne „Krzyżowa” Sp. z o.o.
Internationales Konferenzzentrum Kresiau
Krzyżowa 7, 58-112 Grodziszczce

Recepcja Hotel „Spichlerz”
Rezeption Hotel "Speicher"

tel. + 48 74 8 500 200
+ 48 74 8 500 220, + 48 519 333 530
faks: + 48 74 8 500 220

zmieniamy
klimat

hotel@krzyzowa.org.pl / www.krzyzowa.pl

wypełnione inskrypcjami, emblematami i symbolami. Jak Wiara z krzyżem i Nadzieja z kotwicą zdobiące nagrobek ponad 70-letnich bliźniaczek Anny i Marii Scholl, które „wcześniej obu swoich mężów odesłały do nieba”.

Zwróć uwagę na welniane pajęczyny rozpięte na drzewach i nagrobkach, pozostałość po koronczarkach, które minionego lata uczyły świdniczan swojej misternej sztuki. W każde wakacje artyści i mieszkańcy Świdnicy spotykają się podczas **Artystycznego Lata na placu Pokoju**, żeby wspólnie tworzyć z gliny,

stellt worden. Die Grabmäler von Pastoren, Notaren, Schöffen, Gerichtssekretären und anderen Persönlichkeiten sind dicht gefüllt mit Inschriften, Emblemen und Symbolen. Wie der Glaube mit Kreuz und die Hoffnung mit dem Anker, die das Grabmal der über 70jährigen Zwillinge Anna und Marie Scholl schmücken, die „beide ihre Männer früher in den Himmel geschickt haben”.

Achten Sie auf die Spinnennetze aus Wolle, die an den Bäumen und Grabmälern gespannt wurden, das sind Überbleibsel der Spinnerinnen, die im letzten

rector of the parish was buried there.

Some graves remain in burial plots surrounded by little groves and old trees. Others - the most precious - underwent conscientious restoration and are exhibited in the immediate vicinity of the church. The tombstones of rectors, notaries, jurors, clerks and other important personalities are meticulously filled with inscriptions, emblems and symbols. The tombstones are inscribed with the symbols of theological virtues, for example, Faith and Hope. Faith is represented by the cross and Hope by the anchor. These symbols decorate the

wełny, drewna; żeby malować na starych deskach, pisać i filmować. Warsztaty zwykle dzieją się w pobliżu **plebani**. Barokowy budynek powstał w miejscu zniszczonego w czasie II wojny światowej domu, zbudowanego w ciągu zaledwie trzech miesięcy dla pastorów, którym decyzją Habsburgów nie wolno było zatrzymywać się w ob-

Sommer die Schweidnitzer in die Kunst des Klöppelns eingeführt haben. Immer in den Sommerferien treffen sich Künstler und die Einwohner von Schweidnitz zum **Künstlerischen Sommer auf dem Friedensplatz**, um gemeinsam aus Ton, Wolle, Holz zu werkeln, um auf alten Brettern zu malen, zu schreiben und zu filmen.

tomb of twin sisters Anna and Mary Scholl, who "earlier sent both of their husbands to heaven."

Pay attention to the wool spiders' web stretched on trees and tombs, the traces of embroiderers, who last summer were teaching the inhabitants of Świdnica the secrets of this entangled art.

08401- 000090224

rębie murów miejskich. Dziś to nie tylko mieszkanie gospodarzy, księdza Waldemara Pytla i jego żony Bożeny, która ożywia plac organizując tu wystawy, koncerty, warsztaty. Na plebani spotykają się także naukowcy, którzy pracują nad prawdziwym skarbem. Niedawno odkryto tu bowiem wiekowe Biblie, księgi chrztów, ślubów i zgonów, a nawet rękopis sztuki teatralnej oraz mnóstwo drobiazgów: listów, rachunki, zdjęcia, wycinki z prasy, odręczne notatki księży przygotowujących kazania, pamiątnik nastoletniego Hansa, syna pastora pisany przed wybuchem pierwszej wojny światowej. „Ojciec pojechał na kaza-

Die Workshops finden gewöhnlich in der Umgebung des **Pfarrhauses** statt. Das barocke Gebäude entstand an der Stelle des zuvor zerstörten Hauses, das binnen nicht ein Mal drei Monaten für die Pastoren gebaut wurde, denen es laut Beschluss der Habsburger nicht erlaubt war, sich innerhalb der Stadtmauern aufzuhalten. Heute ist es nicht nur die Wohnung der Hausherrn, Pfarrer Waldemar Pytel und seiner Frau Bożena, die den Platz mit Leben füllt, indem sie hier Ausstellungen, Konzerte und Workshops organisiert. Im Pfarrhaus treffen sich auch Wissenschaftler, die an einem echten Schatz arbeiten.

Every summer the artists and the residents of Świdnica gather together during **the International Summer of Arts on Peace Square** to work with clay, wool, to paint on the old planks of wood, to write and make videos. Workshops usually take place near **the rectory**. This baroque building was established in place of the earlier house and was built for the rectors in only three months. The rectors - according to the Habsburgs' law - were not allowed to stay within the city walls.

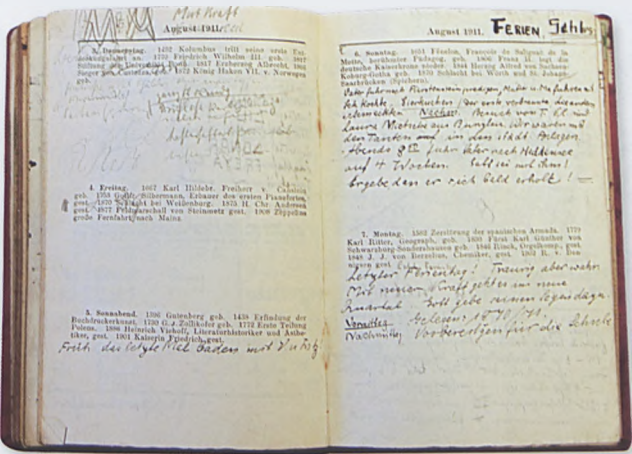
Nowadays it is more than a home for the hosts: Waldemar Pytel and his wife Bożena (she enlivens the square by organizing

nie do Książa. Matka i Ma pojechały z nim. Ja usmażyłem naleśniki. Pierwszy się spalił, pozostałe smakowały" - pisał czternastolatek ponad wiek temu.

Tutejsze **archiwum** to w sumie ponad osiem tysięcy woluminów, w tym bezcenne starodruki powstałe między 1501 a 1800 rokiem. Dwieście Biblii z czerpanego papieru oprawnych w drewno i tłoczoną skórę, spiętych rzemieniami i klamrami i wzmocnionych okuciami, tworzy kolekcję, która nie ma sobie równych; najstarsza z Biblii pochodzi z 1630 roku. Biblie pełniły w ewangelickich domach wieloraką funkcję: nie tylko były źródłem Słowa, od którego rozpoczyna-

Vor kurzem wurden hier Jahrhunderte alte Bibeln, Tauf-, Heirats- und Sterbebücher gefunden, sogar das Manuscript eines Theaterstücks sowie zahlreiche Kleinigkeiten: Briefe, Rechnungen, Fotos, Zeitungs-

exhibitions, concerts and workshops). The rectory is also a meeting point for scientists who are expanding their knowledge of a real treasure. Recently ancient Bibles were discovered here: books of baptisms, marriages and deaths; not to mention the manuscript of a play and a lot of smaller relics: letters; bills; photographs; fragments of newspapers; handwritten notes by priests preparing sermons; a diary of teenager Hans - the son of a rector - written before the outbreak of the First World War. „My father went to preach to Książ. Mother and Ma went with him. I fried pancakes. The first was burned, the others I enjoyed” - the

no dzień. Bywa, że służyły za elementarz, z którego uczono pierwszych wyrazów i za kronikę rodzinną, bo w wolnych miejscach odnotowywano ważne wydarzenia, zwłaszcza narodziny, chrzty, po-

ausschnitte, handschriftliche Notizen der Pfarrer zur Vorbereitung auf Predigten, das Tagebuch des „Teenagers“ Hans, Sohn des Pastors, geschrieben vor Ausbruch des Ersten Weltkriegs. „Vater ist nach Fürstenstein gefahren, um zu predigen. Mutter und Ma sind mit ihm gefahren. Ich habe Eierkuchen gekocht. Der erste ist angebrannt, die übrigen haben geschmeckt“ - schreibt der Vierzehnjährige vor mehr als 100 Jahren.

Das hiesige **Archiv** besteht aus über 8.000 Volumina, darunter wertvolle alte Drucke, die zwischen 1501 und 1800 entstanden sind. Zweihundert Bibeln aus geschöpftem Papier, gebunden in Holz und beschlagenes Leder, gebunden mit Klammern und verstärkt mit Beschlägen, bilden eine Kollektion, die Ihresgleichen sucht; die älteste Bibel stammt von 1630. Die Bibeln hatten in den evangelischen Haushalten vielfältige Funktionen: nicht nur als Quelle des Wortes Gottes, mit dem der Tag begonnen wurde. Es kam vor, dass sie als Fibel dienten, aus denen das Lesen gelernt wurde,

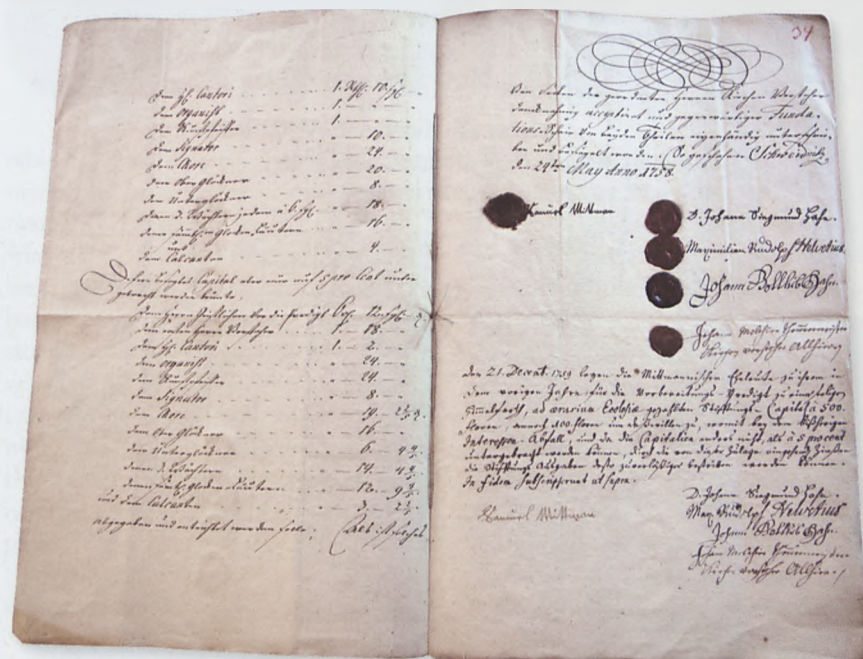
teenager wrote more than a century ago.

The local **archives** hold a total of over eight thousand volumes, including old prints of immeasurable value written between 1501 and 1800. Two hundred Bibles with handmade paper bound in wood and embossed leather, fastened with straps and buckles and strengthened fittings, create a collection that is second to none.

The oldest Bible comes from 1630. Protestant Bibles in homes served multiple functions. Not only were they the source of the Word from which the believers were to start the day, they were also the equivalent of a primer used to teach the first words. Moreover they served as the chronicle of a family, because momentous events were recorded inside, principally: births, baptisms and burials. In this way the owner of one of the Świdnica bibles elaborated 60 years of the history of his family. Apart from the annotations about political events, many other interesting inscriptions can be found: cereal prices; the records of personal tragedies, such as the death of two year old Anna Eleanor, who was the daughter of the Bible's owner and many other interesting events.

The collection whose uniqueness lies in its continuity - from the seventeenth to the twentieth century - forms one of the largest Lutheran archives in Poland. The items in the collection are currently only available to professionals, who are trying to protect them from harmful light and the destructive influence of air and mould. A group of experts and researchers from the universities of Wrocław, Prague and Graz in Austria are seeking the best methods of preservation of paper and leather and are carefully studying the books to finally digitize them all.

In the future everyone will be able to examine the exhibits, both in the Peace Church digital library and in the reading room (which will be situated in part of the rectory). The building leads through

chówki. W ten sposób właściciel jednej ze świdnickich Biblii rozpiął 60 lat swojej rodziny. W innych znajdziemy adnotacje o wydarzeniach politycznych, o cenach zbóż i osobistych tragediach, jak śmierć dwuletniej Anny Eleonory, córeczki właściciela Biblii.

Zbiory, których niezwykłość polega na ciągłości, od XVII do XX wieku, tworzą jedno z największych archiwów luteranckich w Polsce. Dostępne są na razie tylko dla fachowców, którzy starają się uchronić je przed szkodliwym działaniem światła, powietrza, grzybów. Grupa ekspertów oraz naukowców z uniwersytetów we Wrocławiu, Pradze i austriackim Graz stara się znaleźć najlepsze metody

oder als Familienchronik, denn in freien Augenblicken wurden wichtige Ereignisse, insbesondere Geburten, Taufen und Beisetzungen notiert. Auf diese Weise hat der Besitzer einer der Schweidnitzer Bibeln 60 Jahre im Leben seiner Familie aufgeschrieben. In anderen finden wir Vermerke über politische Ereignisse, Getreidepreise und persönliche Tragödien, wie der Tod der zweijährigen Anna Eleonore, des Töchterchens des Bibel-Besitzers.

Die Bestände, deren Ungewöhnlichkeit auf der Kontinuität beruht, vom 17. bis zum 20. Jahrhundert, bilden

konserwacji papieru i skóry oraz dokładnie przestudiować i zdigitalizować księgi.

W przyszłości każdy będzie mógł do nich zajrzeć: i w cyfrowej bibliotece Kościoła Pokoju, i na miejscu, w czytelnicy, która powstanie na plebani. Jej budynek łączy się, poprzez ogród, z najmniejszym obiektem na placu. **Dom Stróża** w prawym skrzydle bramy przypominający domek dla lalek był nie tylko mieszkaniem dozorczy. Przez pewien czas mieszkał w nim Benjamin Schmolck, najslawniejszy z tutejszych pastorów, autor tysiąca pieśni, z których niektóre wciąż są śpiewane na ewangelickich nabożeństwach. Dziś w tym miniaturowym wnętrzu pachnie herbata z maliną i doprawiona korzeniami gorąca czekolada. Kameralnej, przytulnej atmosfery dopełnia ogień buzujący

eines der größten lutherischen Archive in Polen. Derzeit sind sie nur für Fachleute zugänglich, die sich bemühen, sie vor der schädlichen Einwirkung von Licht, Wind und Pilzbefall zu bewahren. Eine Gruppe von Experten und Wissenschaftlern der Universitäten in Breslau, Prag und Graz (Österreich) bemüht sich, die meisten Methoden zur Konservierung von Papier und Leder zu finden, sowie die Bücher genau zu studieren und zu digitalisieren.

In Zukunft wird jeder in sie hineinschauen dürfen: in der Digitalen Bibliothek der Friedenskirche, und vor Ort, im Lesesaal, der im Pfarrhaus entsteht. Dieses Gebäude ist durch den Garten mit dem kleinsten Objekt auf dem Platz verbunden. **Das Wächterhaus** im rechten Torflügel, das eher an ein Puppenhaus erinnert als

the garden to the smallest building in the square - **the Guard House**. This building in the right wing of the gate which resembles a doll's house, was not only a caretaker's dwelling.

For a while it was occupied by Benjamin Schmolck, the most famous of the local rectors, the author of a thousand songs - some of which are still sung during the Protestant service. Nowadays the tiny interior smells of raspberry tea and hot chocolate seasoned with spices. The intimate, cosy atmosphere is complemented by a fire roaring in the fireplace during the winter and by a fountain in the garden.

The cobbled road leads us straight to **the Peace Church**. How did this name evolve? It commemorated the Peace of

zimą w kominku i fontanna w ogrodzie.

Wybrukowana droga zaprowadzi nas stąd prosto do **Kościola Pokoju**. Skąd nazwa? Na pamiątkę pokoju westfalskiego kończącego w 1648 roku wojnę trzydziestoletnią. Przed jej rozpoczęciem świdniczanie mogli swobodnie wyznawać idee Lutra, w mieście odprawiano nabożeństwa luterzańskie. Po wybuchu wojny protestantom odebrano prawo do własnej

an die Wohnung des Wächters. Einige Zeit wohnte hier Benjamin Schmolck, der berühmteste der hiesigen Pastoren, Verfasser von tausend Kirchenliedern, von denen einige immer noch in evangelischen Gottesdiensten gesungen werden. Heute duftet es im Inneren der Miniatur nach Tee mit Himbeere und heißer Schokolade mit Gewürzen. Die gemütliche Atmosphäre ergänzen das Feuer,

Westphalia in 1648 which ended the Thirty Years War. Prior to the start of this war the inhabitants of Świdnica could freely profess Luther's ideas and Lutheran services were conducted in the city.

After the outbreak of war the protestants were denied the right to their own beliefs and churches. Under pressure from protestant Sweden the Catholic Habsburgs acknowledged Lutherans giving them the

wiary i kościołów. Po zakończeniu działań wojennych, pod naciskiem protestanckiej Szwecji katolicy Habsburgowie przyznali luteranom prawo do postawienia świątyni, ale na rygorystycznych warunkach, o których już wspominaliśmy. W stolicy każdego z księstw - Głogowie, Jaworze i Świdnicy - mogła powstać jedna świątynia ewangelicka, ale poza murami miasta, z nietrwałych materiałów i zaledwie w rok (kościół w Głogowie spłonął po stu latach w wielkim pożarze miasta). Teren pod świdnicką enklawę luterzańską odmierzano precyzyjnie: dwieście kroków na dwieście.

Ewangelicy wykazali się wówczas niezwykłą zaradnością i oddaniem: najbiedniejsi przynosili tylko deskę albo oddawali całe swoje skromne oszczędności, jak Adam Klose, który przyniósł jeden dukat. W budowę zaangażowali się przedstawiciele wszystkich stanów, od szlachty, przez mieszczaństwo, po chłopów. Daniel Czepko, syn pastora, znany śląski poeta (jeden z trzech słynnych śląskich mistyków baroku, obok Anioła Ślązaka i Jakuba Böhme) wykorzystując rozległe koneksje, lobbował u wielmożów. Jego młodszy brat Christian wyruszył natomiast w podróż po europejskich dworach protestanckich, żeby prosić o pieniądze na budowę.

das im Winter im Kamin knistert, und der Brunnen im Garten.

Der gepflasterte Weg führt uns direkt in die **Friedenskirche**. Woher der Name? Zur Erinnerung an den Westfälischen Frieden, der 1648 den Dreißigjährigen Krieg beendete. Vor dem Dreißigjährigen Krieg konnten die Schweidnitzer frei ihren lutherischen Glauben bekennen, in der Stadt wurden evangelische Gottesdienste gehalten. Nach Kriegsausbruch wurden den Protestanten das Recht auf den eigenen Glauben und die Kirchen genommen. Nach Beendigung der Kriegshandlungen sprachen unter dem Druck des protestantischen Schwedens die katholischen Habsburger den Lutheranern das Recht zu, eine Kirche zu errichten, aber zu rigorosen Bedingungen, die ich schon erwähnt habe. In der Hauptstadt jedes der Fürstentümer - Glogau, Jauer und Schweidnitz durfte eine evangelische Kirche entstehen, aber außerhalb der Stadtmauern, aus nicht beständigen Materialien und in nicht mehr als einem Jahr (die Kirche in Glogau brannte nach hundert Jahren beim großen Stadtbrand ab). Das Gelände für die Schweidnitzer lutherische Enklave wurde präzise abgemessen: zweihundert mal zweihundert Schritte.

Die Protestanten legten eine außergewöhnliche Tüchtigkeit und Hingabe an den Tag: die Ärmsten brachten nur ein Brett oder gaben ihre gesamten bescheidenen Ersparnisse ab, wie Adam Klose, der einen Dukaten brachte. Für den Bau engagierten sich Vertreter aller Stände, aus dem Adel, dem Bürgertum und Bauern. Daniel Czepko, der Sohn des Pastors, ein bekannter schlesischer Dichter (einer von drei berühmten schlesischen Mystikern des Barocks, neben Angelus Silesius und Jakob Böhme) nutzte seine weit reichenden Verbindungen und betrieb Lobby-Arbeit bei den Mächtigen. Sein jüngerer Bruder Christian hingegen

right to build the church, but under strict conditions such as those we mentioned earlier.

In the capital of each of the duchies: Głogów, Jawor and Świdnica, one evangelical church could be built, but only outside the city walls and only using perishable materials (During the great fire in the city the church in Głogów burned down after one hundred years existence). The land for the Lutheran enclave in Świdnica was precisely measured; the extent of this land was two hundred steps by two hundred steps.

Evangelicals had demonstrated their ability to be remarkably resourceful and devoted. The poorest brought wooden planks and their meagre savings. For example, Adam Klose - who brought one ducat.

The construction involved representatives from all classes: from the nobility and the bourgeoisie, down to the peasants. Daniel Czepko used his broad connections to lobby the powerful. He was the son of a rector, a renowned Silesian poet (one of the three famous Baroque Silesian mystics, the other were Anioł Ślązak and Jacob Böhme). His younger brother, Christian, went on a journey through the European Protestant courts to ask for money to cover the costs of the construction.

Zespół Pałacowo-Hotelowy Jedlinka

Zapraszamy do zwiedzania Pałacu
oraz spędzenia niezapomnianych chwil w Hotelu Jedlinka
You are welcome to visit the Palace, and spend
an unforgettable time at the Jedlinka Hotel
Besuchen Sie das Schloss und verbringen Sie unvergeßliche
Augenblicke im Hotel Jedlinka

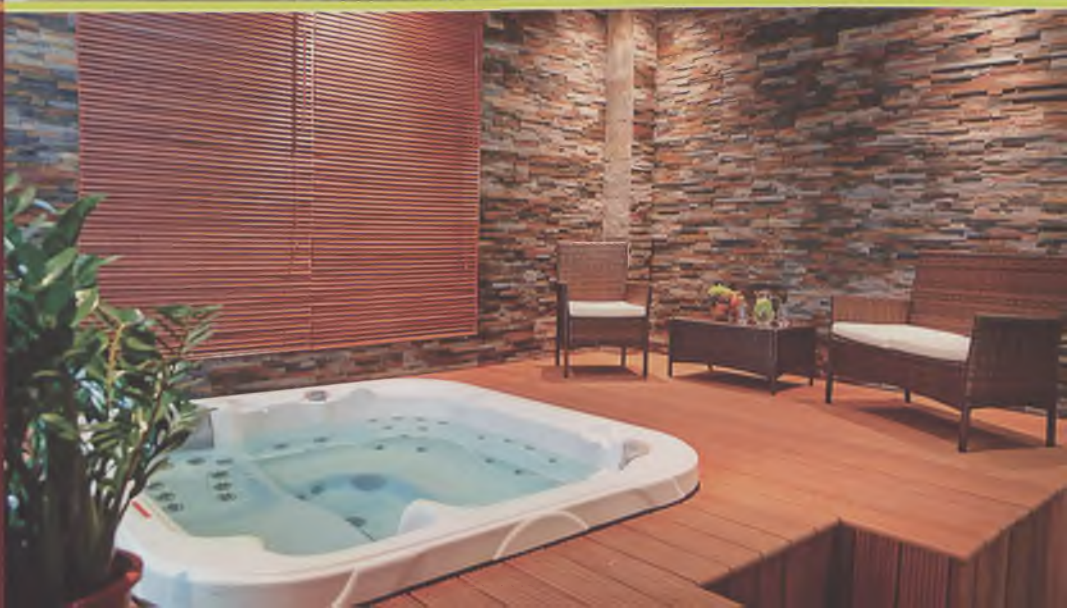

PAŁAC JEDLINKA

ul. Zamkowa 8
58-330 Jedlina-Zdrój
telefon: +48 74 845 40 07
jedlinka@jedlinka.pl

HOTEL JEDLINKA

ul. Zamkowa 2
58-330 Jedlina-Zdrój
telefon: +48 74 847 49 00
hoteljedlinka@hoteljedlinka.pl

„Wyjeżdżamy w imię świętej i niepodzielnej Trójcy ze Świdnicy. Z Wrocławia Odrą statkiem Christiana Rantzbacha. W Głogowie na kwatery u George'a Cunrada, rzeźnika i członka rady parafialnej” – pisał w diariuszu na początku ryzykownej wyprawy. Konno, pieszo, statkiem przemierzył w ciągu roku prawie cztery tysiące kilometrów docierając ze Świdnicy, przez Wrocław, Berlin, Hamburg aż na dwór królewski w Sztokholmie. Był świetnym PR-owcem: kwestował u książąt i burmistrzów, nie wszędzie co prawda znajdując zrozumienie dla swojej misji, ale szeroko nagłaśniając świdnicką sprawę.

Na podstawie jego pełnego barwnych opisów XVII-wiecznego dziennika podróży, który przypadkiem odnaleziono we wrocławskim archiwum, aktorzy Teatru Starego w Krakowie stworzyli przedstawienie „Mądry tak nie podróżuje”. Tak jak Czepko wędrował po Europie, tak spektakl wędruje po Polsce, m.in. po miastach wpisanych na listę UNESCO. Odtworzenie tamtej eskapady to jeden z pomysłów gospodarzy Kościoła Pokoju – „Europejska

machte sich auf eine Reise zu den protestantischen Königshöfen Europas auf, um Geld für den Bau zu erbitten.

„Wir reisen im Namen der heiligen und unteilbaren Dreifaltigkeit aus Schweidnitz ab. Von Breslau auf der Oder, mit einem Boot von Christian Rantzbach. In Glogau Quartier bei George Cunrad, Fleischer und Mitglied des Kirchenvorstands” – schrieb er in seinem Tagebuch zu Beginn der riskanten Expedition. Zu Pferde, zu Fuß, mit dem Schiff legte er in einem Jahr fast viertausend Kilometer zurück, von Schweidnitz über Breslau, Berlin, Hamburg bis an den Königshof in Stockholm. Er war ein hervorragender Vertreter für Public Relations: er sammelte bei Fürsten und Bürgermeistern, wo er zwar nicht über auf Verständnis für seine Mission fand, aber die Schweidnitzer Sache bekannt machten

Auf Grundlage seiner bunten Beschreibungen aus dem Reisetagebuch des 17. Jahrhunderts, das zufälligerweise in einem Breslauer Archiv wiedergefunden wurde, haben die Schauspieler des „Stary Teatr” in Krakau das Spektakel „Ein Kluger

“We leave in the name of the holy and indivisible Trinity of Świdnica. From Wrocław we travel on the Odra river by Christian Rantzbach's boat. In Głogów, at a dwelling of George Cunrada (a butcher and a member of the parish)” – Christian wrote in his journals when beginning his adventurous expedition. He travelled almost four thousand kilometers: on horseback, on foot, by boat – spending an entire year and eventually reaching Świdnica via Wrocław, Berlin, Hamburg and as going far as the royal court in Stockholm. He was an excellent diplomat collecting money from dukes and mayors. Not everyone was sympathetic towards his mission and convictions, but he was still successful in bringing the issue of Świdnica to a wider public.

On the basis of his colourful descriptions found in the seventeenth-century journals – these were accidentally discovered in the Wrocław's archives – actors of the Old Theatre in Krakow created a play entitled: „This is not the way a wise man travels”.

Just as Czepko travelled throughout

ślęzański młyn

restauracja hotel stajnia

Restauracja i hotel znajdują się w dawnym młynie wodnym zbudowanym w 1845 roku i otoczonym romantycznym lasem. Obiekt leży zaledwie 800 m od trasy Wrocław-Świdnica, 35 km od stolicy Dolnego Śląska, w pobliżu Masywu Ślęży. Wyjątkową atrakcją stanowi znajdująca się na miejscu stajnia koni. Zapraszamy do odwiedzenia nas, relaksu i korzystania z pięknego otoczenia!

Das Restaurant und das Hotel befinden sich in einer alten Wassermühle, die im Jahre 1845 erbaut wurde, und sind von einem romantischen Wald umgeben. Das Hotel liegt nur 800m von der Straße Wrocław-Świdnica, 35 km von Wrocław, nahe des Berges Ślęza (Zobtenberg). Eine einmalige Sehenswürdigkeit ist das sich hier befindende Gestüt. Wir laden Sie rechtherzlich ein, uns zu besuchen, entspannen und genießen Sie die wunderschöne Umgebung!

The restaurant and hotel are surrounded by a forest and located in a former mill constructed in 1845 less than a kilometer from the Wrocław-Świdnica route, about 35 kilometers from Wrocław, near Ślęza hill. The exceptional attractions here are the stables and horses. We invite you to come, relax and enjoy the beautiful surroundings!

Szczepanów 30 58-124 Marcinowice
www.slezanski.mlyn.wroc.pl tel. 74 850 77 09

Ślęzański Młyn

wyprawa śladami Christiana Czepki" ma być wyrazem wdzięczności po wiekach dla miast i dworów, które przyczyniły się do powstania kościoła. Ich wsparcie, determinacja Czepki i wielu innych ewangelików przyniosła spektakularny efekt: w 1656 roku wmurowano kamień węgielny oraz skrzynię z dokumentami i monetami, a niespełna rok później poświęcono kościół. Zanim udało się zbudować obecny budynek, przez cztery lata luteranom musiała wystarczyć tymczasowa Boża Chatka ze skromną amboną, niewielkim ołtarzem i organami. Rozebrano ją dzień przed pierwszym nabożeństwem w kościele, które odprawiono w 1657 roku. Przez wieki odprawiano je dla tysięcy wiernych (jeszcze przed drugą wojną światową ewangelicy stanowili większość mieszkańców miasta), dziś natomiast dla garstki osób ze Świdnicy i okolic. Oraz dla tysięcy turystów i dla gości, którzy przyjeżdżają specjalnie do tego niezwykłego miejsca. W 1989 roku kanclerz Niemiec Helmut Kohl modlił się tutaj w drodze na Mszę Pojednania w Krzyżowej. Modlił się oczywiście o pokój, bo jaka intencja mogłaby być stosowniejsza w takiej świątyni. Kilka lat później Jerzy Buzek, ówczesny premier, ewangelik, uczestniczył w nabożeństwie ekumenicznym. Przed rokiem natomiast królewska para szwedzka podczas podróży po Polsce koniecznie chciała obejrzeć świdnicką świątynię. Przywiozła ze sobą spektakl o królowej Krystynie, w wykonaniu Susanne Rydén, znakomitej sopranistki z Królewskiej Akademii Muzycznej. Historia zatoczyła koło: 350 lat wcześniej Czepko ze Świdnicy peregrynował na szwedzki dwór do królowej Krystyny, teraz król Szwecji odwiedził świdnicką świątynię. Karol XVI Gustaw i królowa Sylwia specjalnie przedłużyli obwarowaną protokołem wizytę, żeby móc dokładniej obejrzeć dzieło Albrechta von Sabischa. Wrocławski architekt wznosił na planie zbliżonym do krzyża

reist so nicht" geschaffen. So wie Czepko durch Europa gewandert ist, so wandert das Theaterstück durch Polen, u.a. durch die Städte, die auf der UNESCO-Weltkulturerbeliste stehen. Die Wiedergabe dieser Expedition ist eine der Ideen der Hausherren der Friedenskirche - die „Europäische Reise auf den Spuren von Christian Czepko" soll Ausdruck der Dankbarkeit Jahrhundert später sein, für die Städte und Höfe, die zur Entstehung der Kirche beigetragen haben. Ihre Unterstützung, die Entschiedenheit Czekos und vieler anderer Protestanten hat den spektakulären Effekt herbeigeführt: 1656 wurde der Grundstein gelegt, mit einer Kisten mit Dokumenten und Münzen, und kaum ein Jahr später wurde die Kirche geweiht. Bevor es gelang, die jetzige Kirche zu bauen, mußte vier Jahre lang den Lutheranern das vorläufige „Gotteshüttlein" dienen, mit einer bescheidenen Kanzel, einem kleinen Altar und einer kleinen Orgel. Es wurde am Tag vor dem ersten Gottesdienst in der Kirche errichtet, der 1657 gehalten wurde. Jahrhundertlang wurde er für Tausende von Gläubigen gehalten (bis zum Zweiten Weltkrieg waren die Protestanten in der Stadt in der Mehrheit), heute hingegen für ein paar Dutzend aus Schweidnitz und Umgebung. Sowie für Tausende von Touristen und für Ehrengäste, die extra an diesen außergewöhnlichen Ort reisen. 1989 betete hier Bundeskanzler Helmut Kohl auf dem Weg zur Versöhnungsmesse in Kreisau. Er betete selbstverständlich um Frieden, welche Intention wäre in einer solchen Kirche angebrachter. Einige Jahre später nahm der damalige Premierminister Jerzy Buzek, ein Protestant, an einem ökumenischen Gottesdienst teil - Vor einem Jahr hingegen wollte das Königspaar von Schweden bei seiner Polen-Reise unbedingt die Schweidnitzer Friedenskirche sehen. Sie brachten ein Theaterstück über Königin Christina mit, in der Ausführung von Susanne Ryden, einer herausragenden

Europe the performance also takes us on a journey through polish cities, including those inscribed on the UNESCO list.

The hosts of the Church of Peace came up with the idea of reconstructing this expedition.

„A European Escapade in Christian Czepko's Footsteps" is meant as an expression of gratitude towards the cities and manor houses which contributed to the church's formation...

Their support, Czepko's determination and involvement of many other evangelicals brought about a remarkable result. In 1656 the cornerstone was laid together with a box of documents and coins. Furthermore, nearly a year later the church was consecrated. It took 4 years, during which time the Lutherans prayed in a temporary chapel with an unostentatious appearance, before the Peace Church was actually built.

The temporary structure was demolished the day before the first service took place in the newly built Peace Church (in 1657). For centuries the service was run for thousands of people (even before the Second World War the Protestants formed the majority of inhabitants).

Nowadays a handful of people from Świdnica and surrounding areas come to the services as well as thousands of tourists and special guests who enjoy this extraordinary place. In 1989, the German Chancellor, Helmut Kohl, prayed here on his way to the Mass of Reconciliation in Krzyżowa.

Obviously he prayed for peace, as would be appropriate in this church. A few years later, Jerzy Buzek, former Prime Minister, and a Protestant as well, joined an ecumenical worship service.

A year ago the Swedish royal couple during a trip to Poland wanted to see Świdnica's church. They also introduced the public to a play about Queen Christina, performed by Susanne Ryden - the

Foto Tomasz Pietrzyk

Sopranistin der Königlichen Musik-Akademie. Der Kreis der Geschichte schließt sich: 350 Jahre zuvor reiste Czepko aus Schweidnitz an den schwedischen Hof zur Königin Christina, jetzt besuchte der König von Schweden das Schweidnitzer Gotteshaus. Karl XVI. Gustav und Königin Sylvia verlängerten extra ihren Besuch, anders als im Protokoll vorgesehen, um sich das Werk Albrechts von Sabisch anschauen zu können. Der Breslauer Architekt hat auf einem Grundriss, der einem griechischen Kreuz angenähert ist, ein geschlossenes Gebäude aus einem Holzskelett errichtet, das mit Stroh und Lehm ausgefüllt wurde. Über die Jahre wurde es vergrößert, je mehr sich die Kirchengemeinde entwickelte, wodurch weitere Anbauten entstanden. Die „Blüten bildenden **Logen** rund um die Kirche, mit getrennten Eingängen,

excellent soprano of the Royal Academy of Music.

History's wheel had come full circle; 350 years earlier, Czepko from Świdnica went on a pilgrimage to the Swedish Royal Court of Queen Christina, and in May 2011 the King of Sweden came to visit Świdnica's church.

Carl XVI Gustaf and Queen Sylvia purposely prolonged their visit, which was hedged around with protocol restrictions. They wanted to accurately see the work of Albrecht von Sabisch - Wrocław's architect - elevated in a compact building with a wooden frame filled with straw and clay, on a plan similar to the Greek cross.

Over the years it expanded along with the development of the parish and it also grew bigger with other annexes. The area and the building in due course "blossomed"

www.kraskow.com

Pałac Krasków
58-124 Marcinowice
Krasków 12
tel. 74/8585101, 74/8585332
fax 74/8585252
rezerwacje@kraskow.pl
www.kraskow.com

PAŁAC KRASKÓW SCHLOSS KRASKÓW KRASKÓW CASTLE

Pałac Krasków - leżący pomiędzy Świdnicą, a Wrocławem należy do najpiękniejszych barokowych dworów centralnej Europy. Odrestaurowany w latach 1993-1996 posiada w swojej ofercie stylowe apartamenty i pokoje, wykwinną kuchnię, a także znakomite austriackie wina. Jest to wymarzone miejsce na wesele oraz idealne na spotkania biznesowe i konferencje.

Schloss Krasków – zwischen Schweidnitz und Breslau gelegen – ist eines der schönsten Barockschlösser Europas. Seit der Restaurierung in den Jahren 1993-1996 bietet das Hotel luxuriöse Suiten und Zimmer, sowie eine ausgezeichnete Küche und unter anderem hervorragenden österreichischen Wein. Das Hotel ist ein einzigartiger Platz für Hochzeiten, Konferenzen und andere Feierlichkeiten.

Krasków Castle – lies between Świdnica and Wrocław and is one of the most beautiful baroque castles in Central Europe. In the years 1993-1996 the castle was completely restored and today the hotel offers unique apartments and rooms, delightful kitchen and excellent wines from Austria. Krasków Castle is an ideal place for weddings, business meetings and conferences.

greckiego zwarty budynek z drewnianego szkieletu wypełnionego słomą i gliną. Przez lata powiększał się on wraz z rozwojem parafii, obrastając w kolejne przybudówki. „Pączkujące” wokół kościoła **łoże** z osobnymi wejściami zapewniały podczas nabożeństw stałe, wygodne miejsca rodzinom szlacheckim. W ten sposób przybywało drzwi: dziś jest ich aż 27, okien zaś 160. Jeśli trafisz tu w niedzielę lub podczas koncertu - otwarte będą główne południowe drzwi; ponad nimi zauważ datę 1652, rok, w którym luteranie dostali zgodę na budowę tego obiektu na przedmieściu Świdnicy. W dni powszednie natomiast wejdiesz od wschodu, przez Halę Chrzstów, gdzie dominuje cyfra sześć. W 1661 roku sześć rodzin szlacheckich ufundowało najstarszy zachowany element wyposażenia: sześcioboczną **chrzcielnicę** zdobioną ich sześcioma herbami rodowymi oraz połączoną sceną chrztu w Jordanie. Halami

sichert den Adelsfamilien bei den Gottesdiensten ständige und bequeme Plätze. Auf diese Weise wurden es immer mehr Türen: heute gibt es 27, Fenster hingegen 160. Wenn Sie am Sonntag oder während eines Konzerts vorbeikommen, dann wird der Haupteingang im Süden geöffnet sein; darüber bemerken Sie das Datum 1652. Das ist das Jahr, in dem die Lutheraner die Genehmigung für den Bau der Kirche in der Vorstadt von Schweidnitz erhielten. An Werktagen hingegen kommen Sie von Osten herein, durch die Taufhalle, in der die Ziffer sechs dominiert. Im Jahre 1661 stifteten sechs Adelsfamilien das älteste erhaltene Element der Ausstattung: ein sechsseitiges **Taufbecken**, geschmückt mit ihren sechs Familienwappen und der vergoldeten Taufszene im Jordan. Hallen nennen wir die vier Arme der Kirche. In der im Westen liegenden Totenhalle wird mit Tafeln den Opfern des Ersten Welt-

with the **lodges**. Each had a separate entrance. During services it provided free and comfortable places for the noble families.

Consequently the number of doors increased; today there are as many as 27 and there are also 160 windows. If you happen to be here on Sunday or during a concert, you will find the main south door open and - above - you would notice the date 1652 (the year in which the Lutherans were given permission to build the church on the outskirts of Świdnica).

On weekdays you will enter the church from the east side, through the Baptism Hall where the number six prevails. In 1661, the six noble families founded the oldest surviving piece of equipment: **the hexagonal baptismal font** decorated with six coats of arms of the line and a gilded portrayal of baptism in the Jordan. The building is laid out in the form of a cross with four main halls.

nazywamy cztery ramiona kościoła. W zachodniej Hali Zmarłych upamiętniono tablicami ofiary pierwszej wojny światowej. Znajdziesz wśród nich nazwisko słynnego świdniczanina, Manfreda von Richthofen, największego asa pierwszej wojny zwanego Czerwonym Baronem od koloru jego dwupłatowca (w Świdnicy zachował się jego dom rodzinny).

Od północy kościół zamyka Hala Połna, a od południa Hala Ślubów. Świdnicki kościół w ostatnich latach stał się „modny” wśród młodych par. Bywa, że nawet osoby nie związane z miastem ani z wyznaniem luterańskim chcą właśnie tutaj zawrzeć związek małżeński. Zdarzają się śluby ekumeniczne dla osób różnych wyznań, kiedy młodą parę błogosławią wspólnie księża ewangelicki i katolicki. Bywają też śluby wyłącznie katolickie udzielane w protestanckiej świątyni przez duchownego katolickiego. Nowożeńcy zawsze wchodzi od południa, najbardziej okazałym wejściem.

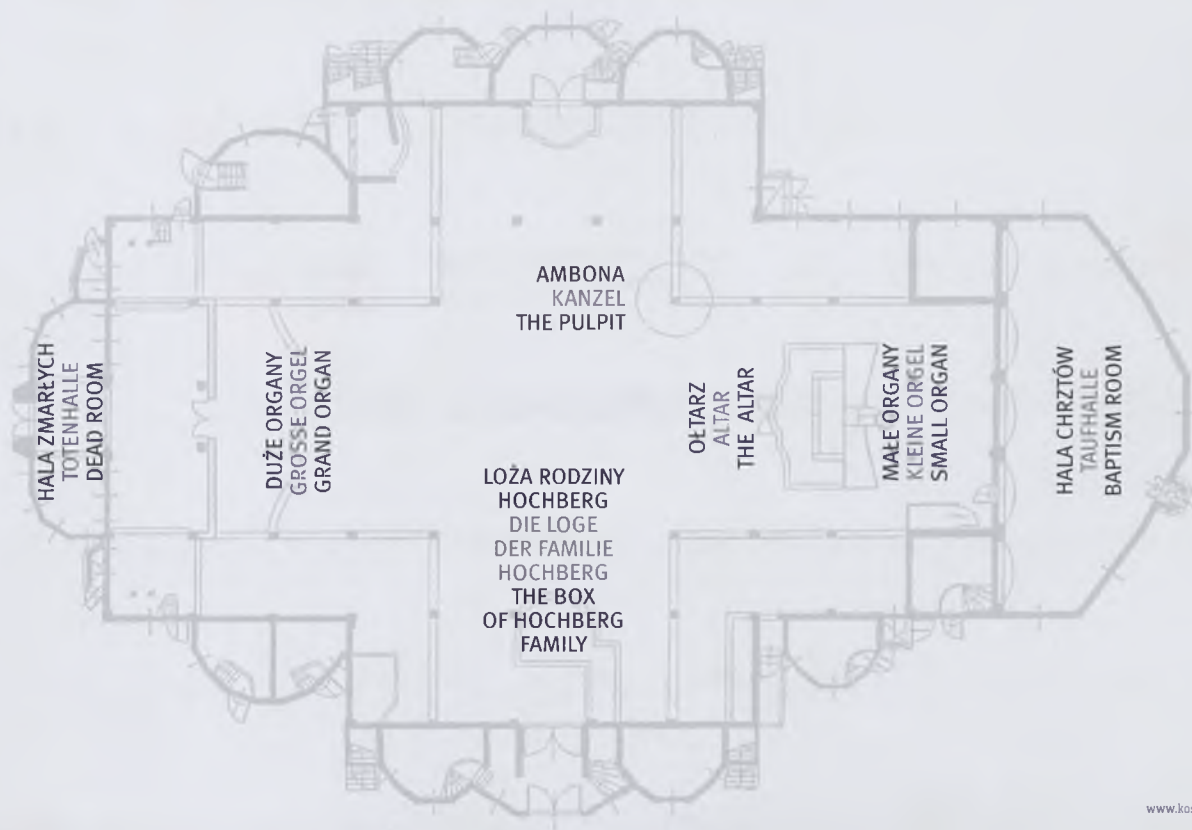
kriegs gedacht. Unter ihnen finden Sie den Namen eines berühmten Schweidnitzer, Manfred von Richthofen, Fliegeras aus dem Ersten Weltkrieg, auch der Rote Baron genannt. Sein Elternhaus stand hier in Schweidnitz.

Von Norden wird die Kirche mit der Feldhalle abgeschlossen und von Süden mit der Trauhalle. Die Schweidnitzer Kirche ist in den Jahren „modisch” für junge Paare geworden, die sich trauen lassen wollen. Es kommt vor, dass sogar Personen, die weder mit der Stadt noch mit dem Luthertum verbunden sind, gerade hier dieses Sakrament gespendet bekommen wollen. Es gibt auch ökumenische Trauungen für konfessionell verschiedene Paare, denen das Sakrament ein evangelischer und ein katholischer Geistlicher gleichzeitig spenden. Und es kommen sogar Trauungen katholischer Paare vor, die von einem katholischen Geistlichen in der evangelischen Kirche gehalten werden. Die Brautleute betreten die Kirche

The west Memorial Hall is filled with plaques commemorating victims of World War I. You will find amongst them the name of a famous inhabitant of Świdnica, Manfred von Richthofen, the greatest German warrior of the First World War called the Red Baron. His nickname was derived from the colour of his biplane (His family house in Świdnica still exists).

From the north the church is delineated by Meadow Hall and by Wedding Hall from the south. Recently the church has become „fashionable” among brides and bridegrooms. It often happens that couples who are neither related to the city nor of the Lutheran creed want to celebrate their sacrament of matrimony in the church.

There are ecumenical weddings for people of different creeds and the sacrament is given by both Protestant and Catholic priests. Furthermore, there are also Catholic weddings only - granted in the Protestant church - to be led by

Pierwsze wrażenie to kontrast między prostą surową bryłą na zewnątrz a przepychem w środku. Wyobraź sobie, że może się tu zmieścić aż 7,5 tysiąca osób! Wydaje się to nieprawdopodobne, ale tak dużą liczbę miejsc uzyskano za sprawą **empor** biegnących przez dwie kondygnacje. Wsparcie na potężnych filarach, stały się galerią, na której w XVII i XVIII wieku zawisły portrety, epitafia, herby rodowe szlachty związanej ze świdnicką parafią, tablice cechowe piekarzy, piwowarów, sukienników, szklarzy, stolarzy, kuśnierzy oraz innych rzemieślników, których w kupieckiej Świdnicy nie brakowało. Nie tylko arystokraci mieli uprzywilejowane łóże; zamożnym mieszczanom i osobom przynależącym do cechów rzemieślniczych wydzielono specjalne miejsca na emporach. Ich balustrady czyta się jak księgę, w której cytaty z Pisma Świętego przeplatają się z przypisanymi im obrazami: scenami symbo-

immer von Süden, durch den prächtigen Eingang.

Der erste Eindruck ist der Kontrast zwischen der einfachen, rohen Gestaltung von außen und der Pracht im Inneren. Stellen Sie sich vor, hier finden 7.500 Menschen Platz! Es scheint unwahrscheinlich, aber eine solch große Zahl wurde erlangt durch die **Emporen**, die über zwei Stockwerke verlaufen. Auf riesigen Pfeilern ruhend, wurden sie zur Galerie, auf die im 17. und 18. Jahrhundert Porträts, Epitaphe, Familienwappen des Adels aus der Schweidnitzer Gemeinde gehängt wurden, die Zunfttafeln der Bäcker, Bierbrauer, Tuchmacher, Glaser, Zimmerleute, Kürschner sowie anderer Handwerker, an denen es in der Handelsstadt nicht fehlte. Nicht nur die Aristokraten hatten privilegierte Logen; vermögenden Bürgern und Personen, die den Handwerkerzünften angehörten, wurden besondere Plätze auf den Emporen zu-

a Catholic priest. The newlyweds always come from the south entrance, the most splendid one.

The first awe-inspiring experience is the visual contrast between the simple raw building on the outside and the interiors' richness. Imagine that there is space for 7.5 thousand people! This seems almost impossible, but these figures were achieved using **matronea** stretching across two storeys. This structure- supported by massive pillars- became the tribune.

Here, in the seventeenth and eighteenth century, were: portraits, **epitaphs**, coats of arms of nobility associated with Świdnica's parish, the guild plaques of bakers, brewers, drapers, glaziers, carpenters, furriers and other craftsmen, who formed the mercantile community.

It was not just nobles who received preferential treatment in terms of seating arrangements. Wealthy burghers

Gmina Świdnica

www.gmina.swidnica.pl

Obszar: 208 km² Mieszkańcy: 16,166 tys.

Miasta partnerskie:

Lampertheim – Niemcy

Nowograd-Wołyński – Ukraina, Maldegem – Belgia

Atrakcyjna dla mieszkańców i turystów którym oferujemy:

szkolne Schronisko Młodzieżowe w Lubachowie z 49 miejscami noclegowymi
ściankę wspinaczkową, salę do squash'a i pełnowymiarową halę sportową
w Witoszowie Dolnym,

kompleks boisk sportowych „Orlik 2012” w Lutomi,

transeuropejski szlak rowerowy Eurovelo nr 9,

doskonałe warunki do uprawiania Nordic Walking,

tamę w Lubachowie,

zabytki sakralne i świeckie, krzyże pokutne,

weekendowe spotkania z tradycyjną kuchnią

w gospodarstwach agroturystycznych,

jarmarki świąteczne, przeglądy zespołów folklorystycznych

i doroczne święto gminy - DOŻYNKI,

muzeum broni i militariów w Witoszowie Dolnym.

Serdecznie zapraszam!

Teresa Mazurek,
Wójt Gminy Świdnica

Dane adresowe:

Urząd Gminy Świdnica

ul. Głowackiego 4, 58 -100 Świdnica

tel./fax+48 74 852 12 26, +48 74 852 24 88

+48 74 852 30 67, +48 74 852 33 98

urzad@gmina.swidnica.pl

licznymi, biblijnymi, historycznymi; jeśli dobrze się rozejrzysz, znajdziesz tu także wizerunek samego kościoła. Wśród dekoracji wyróżniają się drewniane **epitafia**, prawdziwe popisy snycerki. Portrety zmarłych są zamknięte w kunstownych obramowaniach z liści akantu, winorośli, kwiatów, atrybutów wojskowych. Na lewo od ołtarza zwróć uwagę na wzruszające epitafium Anny Heleny Tomas, ośmioletniej dziewczynki, która trzyma w ręku kwiat z nową, odradzającą się rośliną. Posadowione na parterze łóż szlacheckie są strojne w girlandy kwiatów i owoców, anioły, wieńce laurowe, herby właścicieli. Królewskim przepychem wyróżnia się łóża potężnej rodziny Hochber-

gewiesen. Ihre Balustraden lesen sich wie ein Buch, in dem Zitate aus der Heiligen Schrift mit ihr zugeschriebenen Bildern abwechseln: symbolischen, biblischen, historischen Szenen; wenn Sie sich gut umschauchen, finden Sie auch ein Bild der Kirche selbst. Unter der Dekoration fallen die hölzernen **Epitaphen** auf, wahre Meisterwerke der Schnitzkunst. Die Porträts von Verstorbenen sind kunstvoll mit Akanthus-Blättern, Weinblättern, Blumen und militärischen Attributen umrahmt. Achten Sie links vom Altar auf das rührende Epitaph der Anna Helene Tomas, eines achtjährigen Mädchens, das in seiner Hand eine Blume mit einer neuen, wieder geborenen Pflanze hält. Die

and members of the guild associations were rewarded by special places in the matronaea.

Their railings (where the quotations from the Holy Scripture intertwine with images assigned to them) read like a book: symbolic scenes, biblical ones and historical also. If you look carefully, you will find the image of the church. Among the decorations the wooden epitaphs stand out – a stunning work of woodcarving. The portraits of the deceased are framed by artistic edges in the shape of: acanthus, flowers, grapevines and leaves. In addition they present military attributes.

To the left hand side of the altar, please

gów zdobiona w malowidła z widokami dóbr rodowych oraz w tarcze z motywami szachownicy, lwa, żurawia i dwugłowego orła. Inaczej niż pozostałe loże szlachty nie została dobudowana na zewnątrz, lecz „wisi” nad głównym wejściem, naprzeciw ambony. Oddano w ten sposób honor księciu Johannowi Heinrichowi von Hochberg, który podarował dwa tysiące dębów, czyli aż dwie trzecie drewna na budowę świątyni.

Drewno wypełnia całe wnętrze. Spójrz na kilkunastokondygnacyjny pełnoplastyczny, niezwykle bogaty **oltarz**. Nie daj się zwieść pozorom - kolumny i postacie, choć wyglądają na kamienne, też są z drewna. Drewniany jest Mojżesz i arcykapłan Aaron, drewniany święty Piotr i święty Paweł,

im Parterre angelegten Adelslogen sind geschmückt mit Girlanden aus Blumen und Früchten, Engeln, Lorbeerkränzen, Wappen der Eigentümer. Durch königliche Pracht sticht die riesige Loge der Familie der von Hochbergs hervor, die mit Gemälden geschmückt ist, die Ansichten der Familiengüter sowie Schildern mit einem Schachbrett, einem Löwen, eines Kranichs und eines zweiköpfigen Adlers schmücken. Anders als die übrigen Logen des Adels wurde sie nicht außen angebaut, sondern „hängt” sie über dem Haupteingang, gegenüber der Kanzlei. Auf diese Weise wurde Fürst Johann Heinrich von Hochberg geehrt, der zweitausend Eichen gestiftet hat, das heißt fast zwei Drittel des Holzes für den Bau der Kirche.

pay attention to the touching epitaph of Anna Helena Tomas, an eight-year girl, who holds a renascent flower in her hands. The lodges (sited on the ground floor) are adorned with flowers, fruit, angels, wreaths of laurel and the emblems of the owners.

Royal splendor reigns. We can see the decorated lodge of the mighty Hochberg family. The lodge is decorated with paintings presenting their ancestral property and the coat of arms with a checkerboard, lion, crane and double-headed eagle motifs. Unlike the other lodges of the nobility, this one was not built on to the outside hall, but it is suspended over the main entrance, literally next to the pulpit.

symbole Starego i Nowego Testamentu. Pomiędzy nimi w centralnym miejscu znajduje się scena z chrztem Chrystusa w Jordanie. Poniżej - Ostatnia Wieczerza, a na szczycie baranek z chorągwią, na księdze o siedmiu pieczęciach. Latem światło słoneczne wędruje nad ołtarzem wydobywając, litera po literze, napis „*Dies ist mein geliebter Sohn, an dem ich Wohlgefallen habe*” (Ten jest mój syn umiłowany, którego sobie upodobałem).

Spod ręki tego samego twórcy Gottfrieda Augusta Hoffmanna pochodzi **ambona** umieszczona w centralnym miejscu tak, aby wierni mogli dobrze widzieć i słyszeć księdza - kazanie jest dla luteran szczególnie istotną częścią nabożeństwa. Pismo Święte jest bowiem esencją luteranizmu, najważniejszym, rozstrzygającym autorytetem w sprawach wiary, a Słowo Boże jedynym źródłem łaski i zbawienia. Stąd jedne z głównych zasad luteranizmu: *sola scriptura*, tylko Pismo i *sola verbum*, tylko Słowo.

Mit Holz ist das gesamte Innere ausgestattet. Schauen Sie sich den über einige Stockwerke erstreckenden, außergewöhnlich reichen **Altar** an. Lassen Sie sich nicht täuschen - obwohl die Säulen und Figuren wie Stein aussehen, sind auch sie aus Holz. Aus Holz sind Moses und der hohe Priester Aaron, aus Holz sind der Heilige Petrus und der heilige Paulus, die Symbole für das Alte und das Neue Testament. Zwischen ihnen befindet sich an zentraler Stelle die Szene mit der Taufe Christi im Jordan. Darunter - das Letzte Abendmahl, und auf der Spitze das Lamm mit der Fahne, auf dem Buch mit den sieben Siegeln. Im Sommer wandert das Sonnenlicht über dem Altar von Buchstabe zu Buchstabe der Inschrift „*Dies ist mein geliebter Sohn, an dem ich Wohlgefallen habe*”.

Aus der Hand des gleichen Künstlers, Gottfried August Hoffmann, stammt die **Kanzel**, so angebracht an zentrale Stelle, damit die Gläubigen den Pfarrer gut sehen und gut hören können - die Predigt

In this way people rendered honour to Duke Johann Heinrich von Hochberg, who donated two thousand oaks, which made up to two thirds of the timber that was used to build the church.

The whole interior is filled with wood. Have a look at the very rich and vivid **altar** with its many storeys. Try to not to judge a book by the cover - the columns and the figures may look like they are made of stone - they are in fact made of wood. The figures of Moses and the high priest Aaron are wooden. The symbolic figures of Saint Peter and Saint Paul, from the Old and New Testaments, are wooden as well. Centrally located is a scene of Christ's baptism in the Jordan. Down below we can see The Last Supper. On the top - situated on a book with seven seals - we see a lamb holding a banner.

In the summer the sun strolls around the altar exposing, letter by letter, the words „*Dies ist mein geliebter Sohn, an dem they Wohlgefallen habe*” (“This is my

Kosz mównicy podtrzymują Wiara z krzyżem, Nadzieja z kotwicą i Miłość z dzieckiem. Zauważyłeś klepsydre na balustradzie mównicy? To nie tylko symbol przemijania, przesypania się czasu. To również praktyczny czasomierz: podzielony na cztery półgodzinki, sumuje się w dwie godziny i właśnie takiego czasu musiał trzymać się ksiądz podczas kazania. Balustrada schodów ambony jest rzeźbiona w sceny zesłania Ducha Świętego, Golgotę i Raj, a wieńczący całość anioł obwieszcza Sąd Ostateczny.

Aniołów w tym wnętrzu nie brakuje: gdziekolwiek spojrzysz, pokazują, uśmiechają się, wychylają zza obłoków, muzykują na stropie grając na fletach, trąbach i cytrach, spoglądają z wysokości łóż, przysiadły nawet na **organach**. Imponujący barokowy prospekt organowy zajmujący niemal całą zachodnią ścianę chwilowo jest tylko dekoracją. Duże organy czekają na remont; nabożeństwa i koncerty uświetnia muzyka mniejszych organów nad ołtarzem. Muzycy twierdzą, że wewnątrz kościoła jest jak skrzy-

ist für die Lutheraner ein besonders wesentlicher Teil des Gottesdienstes. Die Heiligte Schrift ist nämlich die Essenz des Luthertums, die wichtigste, entscheidende Autorität in Glaubensfragen, und das Wort Gottes die einzige Quelle der Gnade und der Erlösung. Darum sind einige der wichtigsten Grundsätze des Luthertums: *sola scriptura*, nur die Schrift und *sola verbum*, nur das Wort.

Den Kanzelkorb halten der Glaube mit dem Kreuz, die Hoffnung mit dem Anker und die Liebe mit dem Kind. Haben Sie die Sanduhr auf der Balustrade des Kanzelkorbs entdeckt? Das ist nicht nur ein Symbol für die Vergänglichkeit, dass die Zeit vergeht. Es ist auch ein praktischer Zeitmesser: aufgeteilt in vier halbe Stunde, summiert sie sich in zwei Stunden und an diese Zeitvorgabe musste sich der Pfarrer bei der Predigt halten. Die Balustrade der Treppe zur Kanzlei ist mit geschnitzten Szenen geschmückt: die Aussendung des Heiligen Geist, Golgatha und das Paradies,

beloved Son with whom I am well pleased").

The pulpit situated centrally was conjured up from the hands of the same author - Gottfried Augustus Hoffmann. Thanks to its position and structure the faithful could properly hear and see the priest - a sermon for Lutherans is a particularly important part of worship. Above all The Bible is the essence of Lutheranism, the most important, decisive authority in terms of faith. The Word of God is the only source of grace and salvation.

These are the sources of the core principles of Lutheranism: *sola scriptura* - meaning only The Scripture and *sola verbum*, only the Word. The rostrum is resting on symbols of Faith with the Cross, Hope with the Anchor and Love with the child.

Did you notice the hourglass on the rostrum's bannister? It is not just a symbol of transience. It is also a practical timer divided into four

Zajazd Karczma „Zagłoba” zaprasza na tradycyjne polskie biesiadowanie, wyśmienite jadlo, staropolskie napitki oraz wypoczynek w 13 pokojach gościnnych oraz apartamentach. W samym sercu Świdnicy znajdziecie spokój i poczujecie się jak w powieści Sienkiewicza. A wszystko w prawdziwie szlacheckim stylu, nad którym czuwa duch imię Onufrego Zagłoby.

W szlacheckim stylu

ZAJAZD KARCZMA ZAGŁOBA

Certyfikat - ISO 9001:2000, HACCP

Świdnica, ul. Wrocławska 46, tel. +48 74 851 22 36, karczma@zagloba.info, www.zagloba.info

Preemier HOTEL ★★★

Trzygwiazdkowy hotel oraz restauracja
z tarasem i ogrodem

Hotel Preemier
ul. Wrocławska 12
58-124 Marcinowice, 48 74 8585 120
www.hotelpremier.pl, hotel@hotelpremier.pl

Zapraszamy! Gości indywidualnych i grupy zorganizowane.
Oferujemy wyżywienie dla grup do 100 osób.
Organizujemy pobyt i zwiedzanie atrakcyjnych miejsc Dolnego Śląska.
Lokalizacja: 6 km od Świdnicy w kierunku Wrocławia

zowanie teatru z salą koncertową. Inaczej niż w kamiennych kościołach nie ma tu pogłosu, nie ma echa, odbić, dźwięków zwielokrotnionych. Duża wypełniona drewnem kubatura i wewnątrz bez gładkich zimnych powierzchni odbijających dźwięki sprawiają, że muzyka brzmi tu klarowniej i ciepło. Zdaniem specjalistów wewnątrz wyjątkowo sprzyja muzyce wokalne, w Kościele Pokoju głos ludzki brzmi wyjątkowo dobrze. Niepowtarzalny wystrój i ciekawa akustyka - nic dziwnego, że muzycy cenią sobie koncertowanie w tym wnętrzu, łącznie z takimi sławami jak Kronos Quartet, legendarny kwartet smyczkowy oraz specjalizujący się w muzyce dawnej męski kwartet wokalny The Hilliard Ensemble. Gości tu regularnie znakomity festiwal Wroclavia Cantans, ale prawdziwą *spécialité de la maison* jest **Międzynarodowy Festiwal Bachowski**. Koniecznie wpadnij tu w lipcu, żeby posłuchać mistrzowskich wykonan Pasji według

und zum krönenden Abschluss verkündet ein Engel das Jüngste Gericht.

An Engeln fehlt es im Inneren nicht: wo Sie auch hinschauen, narren sie, lachen sie, schauen sie irgendwo hervor, musizieren sie auf Flöten, Tröten und Zittern, schauen in der Höhe aus den Logen hervor, haben sich sogar auf der **Orgel** niedergelassen. Der imponierende barocke Orgelprospekt nimmt fast die ganze westliche Wand ein, vorübergehend ist er nur Dekoration. Die große Orgel wartet auf die Renovierung; Gottesdienste und Konzerte untermalt Musik der kleinen Orgel über dem Altar. Musiker behaupten, dass das Innere der Kirche eine Kreuzung zwischen Theater und Konzertsaal wäre. Anders als in steinernen Kirchen gibt es hier keinen Nachhall, kein Echo, Rückschall, vervielfachte Klänge. Der große mit Holz gefüllte Raum und das Innere ohne glatte kalte Oberflächen, die den Schall abprallen lassen,

half hours. It measures two hours; the amount of time which the priest could spend on his sermon. The bannister on the stairs is decorated by scenes from the Pentecost, Golgotha and Heaven. The whole is crowned by the angel announcing the Last Judgment.

Wherever you look in the interior you will encounter angels. They smile, romp and lean out from behind the clouds. If you look at the ceiling, you will find them playing: flutes, trumpets and lyres. They look down from the lodges they and even crouch on the impressive Baroque **organ**. The "Magnificence" that reigns over the western wall, at the moment has only a decorative function and is waiting for renovation. This "Magnificence" is waiting for renovation. The musicians state that the interior of the church is a combination of theatre and concert hall. Unlike stone churches, there is no

św. Mateusza, kantat, suit czy koncertów brandenburskich. Puentą każdej edycji jest nabożeństwo kantatowe, w którym motyw kantaty jest również tematem kazania. Kantaty doprowadził do perfekcji Johann Sebastian Bach i nie bez powodu właśnie tutaj rozbrzmiewają dzieła mistrza z Lipska. Nie tylko dlatego, że barokowe drewniane wnętrza idealnie przystają do utworów geniusza baroku, wydobywając detale, którymi jest gęsto utkana jego muzyka. Jeden z uczniów Bacha, Christoph Gottlob Wecker był kantorem w świdnickiej świątyni. Gratką dla melomanów jest też zbiór wielowiekowych muzykaliów z tutejszego archiwum, nad którym właśnie pracują eksperci.

W przebogatym kościelnym wnętrzu najmniej efektowne zdają się **ławki** i siedziska, ale i w nich jest zapisana historia. Krzesła obite miękką tkaniną i tłoczoną skórą należały się możliwym, dla reszty przeznaczono ławki, niektóre zdobne w anioły i ażury w formie akantu, ze skrzyneczkami na modlitewniki, z numerami i emaliowanymi ta-

bewirken, dass die Musik hier klar und warm klingt. Nach Meinung der Spezialisten fördert das Innere ganz besonders die Vokalmusik, in der Friedenskirche klingt die menschliche Stimme außergewöhnlich gut. Die einzigartige Ausgestaltung und die interessante Akustik - es wundert also nicht, dass Musiker das Konzertieren in diesem Inneren schätzen, einschließlich solcher Größen wie das Kronos Quartett, das legendäre Streichquartett sowie das auf alte Musik spezialisierte Männer-Vokal-Quartett „The Hilliard Ensemble“. Regelmäßig zu Gast ist hier das hervorragende Festival Wratislavia Cantans, aber eine wahre Spezialität des Hauses ist das **Internationale Bachfestival**. Kommen Sie unbedingt im Juli vorbei, um die Meisteraufführung der Matthäus-Passion, Kantaten, Suiten oder die Brandenburgischen Konzerte zu hören. Pointe jedes Festivals ist ein Kantaten-Gottesdienst, in dem das Motiv der Kantate auch das Thema der Predigt ist. Die Kantaten hat Johann

reverberation, no echo or overlapping sounds.

The towering, timber-filled cubature and the interior without the frigid, plain surfaces that would catch the sounds, all these features make the music clear and pleasant. Experts say that this interior is very conducive to vocal music. The human voice heard in the Peace Church produces a wonderful sound. With this unique design and compelling acoustics it is not surprising that musicians value the opportunity to play concerts in the church, including such artists as the Kronos Quartet. Not to mention acknowledgments from The Hilliard Ensemble - the male vocal quartet specializing in early music male vocals. The Wratislavia Cantans, an excellent festival, takes place regularly in the church.

However, the real *spécialité de la maison* is the **International Bach Festival**. Be sure to be our guest in July. You will listen to: a masterful performance of the

Sebastian Bach zur Perfektion gebracht und nicht ohne Grund erklingen hier die Werke des Meisters aus Leipzig. Nicht nur deshalb, weil das barocke hölzerne Innere ideal zu den Werken des Barock-Genies passt, in dem es die Details hervorbringt, die so dicht in seiner Musik stecken. Einer der Schüler Bachs, Christoph Gottlob Wecker, war Kantor an der Schweidnitzer Kirche. Etwas Besonderes für die Liebhaber der Musik ist auch die Sammlung von Musikalien aus mehreren Jahrhunderten im hiesigen Archiv, an denen derzeit Experten arbeiten.

Im überreichen kirchlichen Inneren scheinen am wenigsten effektiv die **Bänke** und Sitze, aber in ihnen ist auch Geschichte. Die Stühle, beschlagen mit weichem Gewebe und gestochenem Leder standen den Wohlhabenden zu, für die Übrigen gab es Bänke, manche verziert mit Engeln und Akanthus, mit Kästen für die Gebetbücher, mit Nummern und Emaille-Schildern sowie ungezählte Hocker und Stühle, die bei Bedarf hinzu gestellt wurden. Die Plätze wurden gar nicht zufällig genutzt: sie wurden streng nach Herkunft zugeteilt und durften nicht gewechselt werden. Per Testament wurden zu den Kindern vererbt (von der Mutter auf die Töchter, von den Vätern auf die Söhne) oder sie wurden geschenkt, unter der Voraussetzung, dass der neue Erwerber vom gleichen Geschlecht und von ähnlichem Status war. Das, was Sie sehen, ist nur ein Teil der Bestände. Auf dem Dachboden, für Unbefugte unzugänglich, schlafen weiterhin zahlreiche Stühle, bedeckt vom Staub der Jahrhunderte. Unzugänglich sind auch die Krypten unter dem Fußboden, wo die Überreste berühmter Lutheraner ruhen. Bevor Sie die Kirche verlassen, heben Sie den Kopf, die Decken sind dicht mit Malereien bedeckt, hier gibt es keinen Zentimeter freien Raum. Unter den achtseitigen Bildern stellt das mittlere die Heilige Dreifaltigkeit vor, unter de-

St Matthew's Passion, cantatas, suites and the Brandenburg concertos. The cantata service is a highlight of each performance. The theme of cantata corresponds with the theme of the sermon. The cantatas were brought to perfection by Johann Sebastian Bach and not without reason the masterpieces of the genius from Leipzig resound here.

This is the result of the acoustic features of the timber baroque interior which reveals every detail of Bach's densely woven music. One student of Bach, Christoph Gottlob Wecker, was a cantor at the church in Świdnica. One treat for music lovers is the collection of centuries-old music kept in the local archive. The archive is maintained under the watchful eye of experts at the moment.

Amongst the richness of the church **the benches** and seats seem to be less striking. Still, there is history in them.

Chairs upholstered in soft fabric and embossed leather belonged to the high and mighty, whilst the rest sat on the benches. Some benches were decorated with angels and the shape of the acanthus. Some benches had: cases for the prayer-books, numbers and enameled plaques. Numerous prayer stools of different sizes were available if needed. A set of rules was established about whom to seat where. Nothing was casual. The seats were assigned strictly according to provenance and people who were gathered could not rearrange them. The seats were inherited. They would be part of the last will and testament (mothers bequeathed places for daughters, fathers for sons). It also could be the case that a seat was given as a gift, provided that the new owner was the same sex and similar status. What you see now is only part of the collection. In the attic - still hidden from the strangers' eye - the numerous chairs seem to be sleeping quietly. The seats are covered with venerable dust.

Pod Lwem

Tanie noclegi w centrum miasta
Cheap accomodation in city center
Günstige Unterkunft im Stadtzentrum

Pokoje Pod Lwem

www.pod-lwem.net

info@pod-lwem.net

Świdnica, ul. Równa 3

tel. +48 74 661 81 81

tel. +48 602 505 305

Serdecznie zapraszamy!

We cordially invite!

Gern geschehen!

Wnętrza naszej restauracji tworzą nietuzinkowy klimat i w tym że klimacie utrzymana jest nasza kuchnia. Tradycyjne polskie smaki znane z naszych rodzinnych domów wytwarzane są w naszej restauracji tylko ze zdrowych i ekologicznych komponentów.

Jako nieliczni oferujemy wypoczynek rodzinny.

W naszym obiekcie znajdziecie Państwo nie tylko zdrową kuchnię dla całej rodziny.

Proponujemy dla naszych najmłodszych klientów profesjonalny plac zabaw.

Dla dzieci starszych proponujemy wypożyczalnię rowerów, a dla rodziców relaks w naszej saunie.

„Chata nad Sztolnią” to oryginalne miejsce na mapie gastronomi okolic Świdnicy. Restauracja położona nad sztolniami wokół której bujna przyroda powoduje że wypoczynek połączony z tradycyjną polską kuchnią jest magicznym doznaniem.

Bystrzyca Górna 27

tel. 074 856 55 75, tel. 074 6332890

e-mail: chatanadsztolnia@wp.pl

e-mail: restauracja@chatanadsztolnia.pl

www.chatanadsztolnia.pl

bliczkami, oraz niezliczone stołki i stołeczki, dostawiane w razie potrzeby. Z miejsc korzystano w sposób bynajmniej nieprzypadkowy: przypisano je ściśle wedle pochodzenia i nie można było ich zmieniać. Testamentem zapisywano je dzieciom (matki - córkom, ojcowie - synom) lub przekazywano w darze, pod warunkiem, że nowy nabywca był tej samej płci i podobnego statusu. To, co widzisz, to tylko część zbiorów. Na poddaszu, niedostępne postronnym nadal śpią liczne krzesła pokryte wiekowym kurzem. Niedostępne są również krypty pod posadzką, gdzie spoczywają szczątki znamienitych luteran. Zanim wyjdiesz z kościoła, podnieś głowę - stropy są gęsto pokryte malowidłami, trudno tu o centymetr wolnej przestrzeni. Wśród ośmiobocznych obrazów środkowy przedstawia Świętą Trójcę, pod której wezwaniem jest świdnicki kościół, na pozostałych widzisz sceny z Apokalipsy św. Jana: Jeruzalem, Boga w otoczeniu starców, upadek Babilonu i Sąd Ostateczny. Ostatnie spojrzenie na wnętrze - zamknij oczy i spróbuj zatrzymać całą tę feerię barw, światła i kształtów.

Wracamy przed główną bramę placu, ozdobioną kartuszem z datą budowy MDCCXXX (1730) oraz inskrypcją wyrażającą hołd, jaki świdniccy luteranie oddają cesarzowi Karolowi VI Habsburgowi. Po wspólnej wędrówce zapraszamy Cię do **Baroccafe**, żeby ochłonić z wrażeń przy filiżance kawy i toście z czekoladą i serem pleśniowym. Czekoladowe praliny w złotych pudełkach zdobionych herbem Szwecji przypominają o wyprawie Czepki i wizycie króla, a miniaturowa klepsydra odmierza czas herbacianego naparu.

Klepsydry, brama, epitafia, nagrobki, księgi... Na placu Pokoju nie brakuje przedmiotów i symboli przypominających o upływie czasu, ale tutaj zdaje się on żyć własnym rytmem. Wyrzista przeszłość łączy z planami oraz tym, co dzieje się teraz: koncertami, wystawami, badaniami naukowymi, spektaklami, warsztatami. Plac wciąż od-

ren Patronat die Schweidnitzer Kirche steht, auf den übrigen sehen Sie Szenen aus der Apokalypse nach Johannes: Jerusalem, Gott umgeben von den Ältesten, der Fall Babylons und das Jüngste Gericht. Ein letzter Blick ins Innere - schließen Sie die Augen und versuchen Sie, die Farben, Lichter und Formen festzuhalten.

Wir kehren zurück vor das Haupttor des Platzes, geschmückt mit einer Kartusche mit dem Datum des Baus, MDCCXXX (1730), sowie der Inschrift, der die Ehre zeigt, die die Schweidnitzer Lutheraner dem Kaiser Karl IV. von Habsburg gewähren. Nach dem gemeinsamen Spaziergang laden wir Sie ins **Baroccafe** ein, um sich von den Eindrücken bei einer Tasse Kaffee und einem Toast mit Schokolade und Schimmelkäse zu erholen. Die Schokoladenpralinen in goldenen Schächtelchen mit dem Wappen von Schweden erinnern an die Expedition von Czepko und den Besuch des Königs und eine Mini-Sanduhr misst die Zeit, um den Tee aufzubrühen.

Sanduhr, Tor, Epitaphe, Grabmäler, Bücher... Auf dem Friedensplatz fehlt es nicht an Gegenständen und Symbolen, die daran erinnern, dass die Zeit vergeht, aber hier scheint sie nach ihrem eigenen Rhythmus zu gehen. Die deutliche Vergangenheit ist mit Plänen verbunden, sowie mit dem, was jetzt geschieht: Konzerte, Ausstellungen, wissenschaftliche Forschungen, Theaterstücke, Workshops. Der Platz legt immer wieder neue Geheimnisse frei und inspiriert, zum Beispiel zu einer Erzählung der beliebten Abenteuerreise „Herr Auto und die Luther-Bibel“ oder zum Film „Das Geheimnis des Pas-

Closed to visitors are the crypts, where the remains of notable Lutherans repose. Before leaving the church raise

up your head - the ceiling is highly decorated - it is hard to

find an inch of free space. Amongst the many octagonal images the central one represents the Holy Trinity (the church is, after all, in the Holy Trinity Parish). The other paintings portray: scenes from the Apocalypse of John, Jerusalem and the Last Judgment. One last gaze at the interior - close your eyes and try to retain in your memory all this profusion of colours, lights and shapes.

We are back now to the main gate. It is decorated with a cartouche, dated MDCCXXX (1730) and includes notation expressing the homage, which Lutherans from Świdnica paid to the Hapsburg Emperor, Charles the VI. After this walk we invite you to **Baroccafe** to relax with a cup of coffee and toast with chocolate and cheese. Chocolate pralines in a golden box decorated with the Swedish coat of arms recall Czepko's journeys and the king's visit. The tiny hourglass times the brewing of tea.

The hourglass, the gate, epitaphs, tombstones, books... on Peace Square there are many objects and symbols that remind us of the passage of time. Here time has a rhythm of its own. The meaningful past links with the future as well as with the present day: the concerts, exhibitions, scientific research, performances and workshops. The square inspires and unfolds mysteries. Many have been inspired: beginning with the

śłania kolejne tajemnice i inspiruje, choćby do powstania powieści z popularnego cyklu przygodowego „Pan Samochodzik i Biblia Lutra” oraz filmu „Tajemnica pastora”. Mamy nadzieję, że nasz wspólny spacer stał się dla Ciebie osobistą wędrówką, z której i Ty wyniesiesz inspiracje i refleksje. Może związane ze wspomnianym epitafium Heinricha i Anny Marii Dobrauschky, gdzie luneta sugeruje szukanie tego, co ponad codziennością i doczesnością, a zegar słoneczny przypomina, że nasz czas tutaj jest ograniczony?

Żywot Kościoła Pokoju też był obliczony na krótko. Liczono, że szybko przeminie, tymczasem coś, co w zamierzeniu władców miało być tymczasowe, stoi już 350 lat i dzięki trosce gospodarzy ma się coraz lepiej, a nabożeństwa odprawia się tu nieprzerwanie od 1657 roku! To niekończąca się historia, która okazała się dłuższa niż przewidywano i w której wciąż otwierają się nowe rozdziały.

Aneta Augustyn

tors.” Wir hoffen, dass der gemeinsame Spaziergang für Sie zu einer persönlichen Wanderung geworden ist, aus der auch Sie Inspiration und Reflexion ziehen. Vielleicht verbunden mit dem genannten Epitaph von Heinrich und Anna Maria Dobrauschky, wo die Lunette suggeriert, das zu suchen, was über das Alltägliche und Jetztzeitige hinausgeht, und die Sonnenuhr erinnert daran, dass unsere Zeit hier begrenzt ist?

Das Leben der Friedenskirche war auf kurze Zeit angelegt. Es wurde damit gerechnet, dass sie schnell vergeht, währenddessen steht etwas, was nach Absicht der Herrscher nur vorübergehend sein sollte, schon 350 Jahre und es geht ihm dank der Sorge der Hausherrn immer besser und Gottesdienste werden hier seit 1657 ununterbrochen gehalten! Das ist eine unendliche Geschichte, die sich als länger als vorgesehen erwiesen hat und in der sich immer noch neue Kapitel eröffnen.

Aneta Augustyn

authors of the popular series “Mister Automobile and Luther’s Bible” and of “The Secret of the rector”. We hope that this walk made you want to dive into those diverse experiences and that this will lead to inspiration and a reflective mood.

Maybe some of the experiences will lead you to conclusions similar to those on the epitaph of Heinrich and Anna Maria Dobrauschky, where the telescope suggests searching for things which are above the earthly life. Is the sun-dial showing us that our time “here” is limited?

The Peace Church was expected to last only for a short period of time. It was hoped that it would pass quickly. However something which in the sovereigns’ eyes was supposed to be temporary, exists still - over 350 years later. Given the hosts’ care the prospects for the building are excellent. Services have been held here continuously since 1657! It is a story which is never ending and for which new chapters are unfolding.

Aneta Augustyn

Ziemia Świdnicka

www.powiat.swidnica.pl

Tekst / Text:

Aneta Augustyn

Tłumaczenie na język angielski / Übersetzung ins Englische / Translation into English:

Emilia Magdalena Staniek

Tłumaczenie na język niemiecki / Übersetzung ins Deutsche / Translation into German:

Sonja Stankowski

Fotografie / Fotos / Photographs:

Bożena Pytel

Projekt graficzny i skład / Grafische Gestaltung und Layout / Typesetting and Graphic Design:

Jacek Zygmunt ☐ skandha

Wydawca / Herausgeber / Publisher:

Parafia Ewangelicko – Augsburska pw. Św. Trójcy w Świdnicy

plac Pokoju 6

58-100 Świdnica

Tel./fax: 74/852 28 14

www.kosciolpokoju.pl / kosciol@kosciolpokoju.pl

Wydanie I / Erste Ausgabe / 1st Edition

ISBN 978-83-928160-2-7

Świdnica, maj / Mai / May 2012

© Wszelkie prawa zastrzeżone / © Sämtliche Rechte vorbehalten / © All rights reserved

Miejska Biblioteka
Publiczna w Jaworze

02401-000090224

Hotel Fado znajduje się w samym sercu miasta. Jest kameralnym hotelem z 25 komfortowo wyposażonymi pokojami, restauracją, częścią konferencyjno-bankietową oraz strefą relaksu SPA&Wellness z basenem.

DO DYSPOZYCJI GOŚCI ODDAJEMY:

- ♦ 48 miejsc noclegowych w pokojach i apartamentach o podwyższonym standardzie,
- ♦ restaurację serwującą dania kuchni polskiej i portugalskiej oraz lobby bar,
- ♦ sale konferencyjno-bankietowe wyposażone w najnowsze rozwiązania technologiczne,
- ♦ urokliwe Spa ze strefą wypoczynku w podziemiach hotelu z basenem, sauną fińską oraz łaźnią parową,
- ♦ monitorowany parking.

HOTEL FADO

Tu czas płynie inaczej...

ul. Marii Konopnickiej 6 · 58-100 Świdnica · tel.: +48 74 66 66 370 · recepcja@hotelfado.eu
www.hotelfado.eu

Kościół Pokoju jest udostępniony do zwiedzania od kwietnia do końca października, od poniedziałku do soboty w następujących godzinach: 9.00 – 18.00 oraz w niedziele i święta: 15.00 – 18.00. Nie trzeba dokonywać wcześniejszych rezerwacji. Od listopada do marca zwiedzanie jest możliwe po wcześniejszym umówieniu się telefonicznym: + 48/74 8522814 jedynie dla grup od 5 osób, poniżej tej ilości odpłatność wynosi 40 zł.

Nabożeństwa w Kościele Pokoju odbywają się w każdą niedzielę i święta o godz. 10.00.

Die Friedenskirche ist in der Sommersaison von April bis Ende Oktober von Montag bis Samstag von 9.00-18.00 Uhr sowie an Sonntagen und Feiertagen von 15.00-18.00 Uhr zur Besichtigung geöffnet. Während dieser Öffnungszeiten ist keine vorherige Reservierung notwendig. Von November bis März ist eine Besichtigung nach vorheriger telefonischer Absprache unter + 48/74 8522814 möglich, für Gruppen ab 5 Personen, bei weniger als 5 Personen ist eine pauschale Gebühr von 40 PLN zu zahlen. Wir laden Sie auch herzlich zu unseren Gottesdiensten ein: Die Gottesdienste in polnischer Sprache finden jeden Sonntag um 10.00 Uhr statt. An jedem 4. Samstag im Monat um 9.00 Uhr wird der Gottesdienst in der Friedenskirche in deutscher Sprache gehalten.

The Church of Peace is open for visitors in the high season from April to end of October, from Monday to Saturday, from 9 o'clock a.m. to 6 o'clock p.m. and on Sunday from 3 o'clock p.m. to 6 o'clock p.m. You are welcome to visit us with no prior reservation during visiting hours. From November to March visiting is possible upon prior phone reservation: +48/ 74 8522814 and only for groups of minimum 5 people. For smaller groups the entrance fee is 40 zł. Services take place every Sundays and church holidays at 10 o'clock.

